

ఆంధ్ర మహాభారతము

(తేకుమర్ల రాజగోపాలరావుగారి
చతుర్థిపద్యాసము)

(2-3-28 తరువాయి)

ఈమహాభారతము, ఇయ్యగోపాలరావుగారి.

చ. అనవుడు శిల్పము దివ్యమైనది

యట్టిదకాదె విభేదవృత్తి నా

మనమున లేదు పాండవ స

మాజము మీరను నొక్కరూప కా

వున నిది తెన్నుకూట దగ

వుం దలపోయగ మున్ను ప్రీతి గాం

చిన నిను నెమ్మి గూడుటయ [ఉ. 1, 97.

చేయును నిట్లుల యెల్లభంగులన్.

క్రియాపదములందు : పూవచనమునకు ఏకవచనము:-

విప్రములంద నెల్లడును

నెగమ నీవును నీమహిమయన్.

(భార.

బహువచనమునకు ఏకవచనము సర్వసామములన్.

క. మనలోన నెవ్వర డెమ్మెయి

పనివెంటను విరటుమనమున పడయుద మది యె

ల్లను నేర్పరించి యందఱుం

దనతనమది నున్న తెలగన తధ్యమ చెప్పుడా.

(విరాట. 1, 65.)

ప చ న సంక ర ము.

క. విరుదండ పాండవహితుం డని

మొదలన యెఱిగియును నతివిమోహమున న

విరుదండపంబ నిలుపును (పు)

ప్రాయమున నతడు పెద్ద యిష్టుడు మీకున్

ఆది. 8, 19.

బహువచనప్రత్యయములు

పిండ్రు - (రు)

చ. అని పలవిందు నయ్యెలగు లాపవమాన తనూజాడేర్పడక
విని మది నాదులభక్తు పిండ్రును గ్రమ్మునంత నేసిరే
యనుచు సోమసంధ్యమత నాయితమై వెనక బాణీ వప్రలం
భున మొనరించె గుప్తముగ గ్రమ్మున ముట్టెడు దానికిం
దగకన్.

(విరా. 3, 28.

జంటబహువచనములు

1 పడియ నాపంగు, దునియ గా నిలువవలయు

నెడల 'గాల్గుల' జేతుల దొడల బట్టి (విరా. 1, 78.

2 అని క్రమంబున వార లందఱ 'విద్యుల'

పెంపెసలార వేర్వేల పొగడి, (విరా. 1, 172.

3 అట్లుగాక 'వెన్నల'గు మీ

కేతెలగని వివారింపిన. (విరా. 1, 207.)

4 అచ్చెరువు గాచెయ్యెదరి

యొండ రింక. (విరా. 2, 140.

5 కలములొం దలనంపగు కూడు గుడువ

బంప జూచెద 'వొక'కుల' బంతురట్టె.

[ఉద్యో. 2, 215,

'మీరల' నాశిశ్యవత,

లారాధ్యుల లేడు మీకు నాత్మజాడ జర

త్రాగడ దేహవాడ ముండఱ

దారిపరిగ్రహము లేయె దగులదు బుధిక్.

[ఆది. 2, 146.

కడల గ్రొవ్వి కేచక్రంబున వారల కేనింతయెల్లర

మేల యెరికి (ఆది. 6, 292.

బక్కసరికి బతులు 'పెక్కండ్రు' రగుట,

[ఆది. 8, 25.

కీ. పర్యవర్తింబుల రుక్మీకృష్ణాజ్యుల; రుక్మీకృష్ణ నిత్యసౌహృదరతు
ల, రగడిత సుఖముకై బొగడంగె దగువార, లిట్టి మీ
లేవుర కిప్పుడు గ్రుపద, సుతయొక్కరియ భర్తనుతి భర్త
పట్టియె.

[ఆది. 8, 98.]

ఇందు - ఇందులు.

ఆక్కటా! యెఱిగెరచేసి యిట్లు తమ యిందుల నుండిన
యట్లు మెచ్చకే మతి కళనింతురే. (ఆది. 5, 194)

నిష్కడు సుచితమె యెరులయిండ్ల

పొన్ను కండ్లన్.

[ఆది. 7, 28.

బహువచనమున కేకవచనము.

ఉ. కందున పెమ్మి యొక్కడల ద్రి - గర్లు దాడికి గూడు
బాగు మీ, రెండుల జేయెక్కయెడ నాటికి నేలల గూ
ర్పు 'దొడ్ల' పం, కలంబనారెదోలొనిక-డుకరభసంబున
గూర్పు వా గ్రమ్మకొమందపొయి గోధనము ముట్టుకొనక
పండు న్న 'గో'గడన్

[విరా. 3, 127.

బొమ్మ లాడినట్లు పోయెనుండ. [విరా. 3, 165.
ఆకలిసేనలొక గలగు టారయ పంకయ 'మెల్ల'భంగి' గో
చ్రాతనిన ర్రనంబు నుక-రంబ కిరిటికి, [విరా. 4, 96.

విడిచి యనేకభంగి బృధి

వీవతి వీటికిఁ జేయటొప్పు నే. [విరా. 4, 200,

చ. ఒకరనిచేతి ప్రాప్తము ద-దున్న తిప్తాపును గాంచి 'యెల్ల
నెం, టుకును' గోఱంతలేక పోగోడిఁడను సంపద నొంది య
ట్టివా, తకు దుడిగి గీను నేసిన కృ-తఘ్నుని పీయగునైన
కోత పు, ట్లకృష్ణలంపం గుక్కలు నొ-డంబడునే కురు
వంకవర కా! [ఉద్యో. 2, 77]

బహువచనప్రత్యయము లేనందుకు

ఇట్ల లేదు - రెండురధములు.

త్రిగ ర్ర నాదులు నిరు లేరు'ద్రద్రదు

తో'గడియించి తదియసారధిన్. (విరా. 3, 200.

* నర్త వృత్తి.

ఆగుట - కావుట.

చ. X X ఉత్తమ ద్విజులు పూజ్యులు వారల కెన్గ చేసినం
జెడు నిహముం బరంబు విడి నీడును నాపు పెరింగి భక్తి నె
వ్వుడు భరణీసుతో త్రమలఁ బూజుఁ దన్నుడు నల్ల నోడు
డన్.

(ఆది. 1-188.)

వచ్చు - (వరు) రావించి.

నేటికాలమున

అవసరము లేని సముచ్చయములు.

1 ఆ. నిరుపమానకౌర్య నీతోడఁ జెలిమినే

యంగనా కభీష్ట మొనరుదియు

నిట్టి విక్రమంబు నిట్టి సామర్థ్యంబుం

గలదె యెరుల కిజ్జగంబునందు. (ఆది. 2, 109.)

2 కొండఱ మతనికిఁ గూర్చు మంత్రులమున

యీకృతుక్రియలఁ జేసి యహ పరమల కగు

పెక్కవోవంబులని... యుడిగింతును. (ఆది. 2, 180)

3 ఉ. వాడియూఖమతో గలగు-వాడపరాంబుధిఁ గ్రంకె
ధేఁవుతో, నేడిట వచ్చె నేకతను నిన్గ మెయిన్ భవ
గ్నిహోత్రమతో, పోడిగ వేల్వంగఁ బడియె బ్రాద్దు
ను వోయె గమండు నేనియన్, రాండు వంబులొన
మృగ-రాక్షసవన్న గాధ నొండన్.

(ఆది. 3, 112.)

4 అనియఁ డను నూత వోయి తోడ్పొనియుం దెచ్చె.

(ఆది. 3, 156)

5 ఇన్నరేంద్రుచేత, మన్న గృహీతమై యన్న నాకరంబు
-గ్రన్న నింక. (ఆది. 3, 168.)

6 అనేకవిప్ర, వరుల కతిభిజనులకు న-వారికముగఁ

దండెపని నిష్టవృత్తాన్తు దాన మొకరం

జేయుచున్న దుర్వానుడకన్ సిద్ధమనియు

వచ్చె నతిథియై భోజన-వాంఛఁజేసి. (ఆది. 5, 17.)

7 జనమత దాని వర్ణంబు నిన్నటగోరె

నుడుగక యజుమచు నున్న యదియు. (ఆది. 3, 118.)

ఇట్టి నీవరితంబు హింసాకళంకిత

మగు పెంత యొప్పును నదియొక గాక. (ఉద్యో. 1, 332.)

వివేచన గానఁడంబు బిడప నీకునునాకు ముట్టు నెచ్చునే.

(ఉద్యో. 2, 14)

సముచ్చయములు:-

యలోతము - పంధి.

చుట్టుంబులం జెజులం బిట్టరె లాఁడిరాజులకు మె

చ్చే యివిధంబు బిట్టిదిం గలదే. (ఉద్యో. 2, 95.)

ఇట్టిదియు అనుటకు యే లోపము.

ఈసమచ్చయము లిప్పటిభాషలో లేవు.

కల్పాలంకారములు.

కలపంప కలనాద కమనీయ కమలినీ

దీర్ఘ కానైకత తీరములను

కమలాక్షి కమనీయ కాంతానవాసంబు

లోఁ జనుదెంచె నా ద్రుపదతనయ. (ఆది. 7, 282.)

వివిధతూర్యవేణు వీణారవంబును

విస్తరిల్లె విపుల-విభవయుక్తి. (ఆది. 7, 282.)

క. నతవంతు లయి నినుద్ధ

క్రమనయవంతులయి పాండు నుతు లకులగుజా

నిర్మతులు జగజ్జననత వి

క్రతులు మహారాజ్యలీల నుఖునున్నంతన్.

(ఆది. 7, 229.)

నీకులికాభిరతుల

స్ఫురణనభేసి నునిరతల బొందు బురందర సర్వలోకముం

దర శరణంబు నా కనును దానపమాన పాకరాసనా.

(ఆది. 2, 46.)

నీ. బ్రాహ్మభక్తియుం బరహితక్తియు, నిర్మల మతియును
నీతిరతియు; సర్వభాషణమున నాధుపాషణమును చిరవితిర
ణమును నేర్పుణము; సహార్ధరతుయు నున్న భక్తయన్;

నందితోదయముఁ గృపాతిశయము | బుధుసంప్రీతియు
భవ్యవిభూతియు! కాస్త్రోపగమమున స్థలితనమును
(విరా. 3, 108.)

ఇట్లే పెక్కు లధాలంకారములు.

బహువచనముల కొన్ని యతురములు

(1) పదాంతమున.

అంతముందు వు.

పోవు:-

మన దేశమునకు బోదను

మన ముల్లన తెనవు ఎట్టి మత్స్యవిభునిగో

ధనముఁ గొని యతఁడు ప్రీతిం

జనఁ గాకటు మనకు సంత చల మేమిటికిన్.

చావు:- (విరా. 5, 220)

కా. చాపాచార్యుడు భీష్ముడుం గృపుడు న-శ్వత్సామముం
గర్జుడున్, భూపత్యేష్టుడు దారు మున్నెలుగరే పోరె
ట్లఁ గయ్యెంబు లా, కాపాకంబులు చుట్టలా వెఱిగె యుం
"వావేడి" మార్కొందు రిం, లేపో తమ్ముఁ గవిధ్యజప్రభల
యంధీభూతులం జేయవే. ఉద్యో. 1, 821.

ప్రగర. గాంధీవ్యారణం బుక్కిట మయి పెయి గ్రమ్మినం
భిమువానో, దండం జేపారి కుంభిద్దర జడియుచు రొ-ద్రం
బుగాఁ దొచినన్ జే, దండ ద్వంద్వంబు మాడ్కిం దిడిమి
కలలు మా- ద్వంద్విం దాడినం "వా, కుండంబో మండ" గౌర
వ్యులకు పశేమె బిట్టుల్లి- మూర్ఖిల్ల కుండన్.

(ఉద్యో. 1, 823.)

పూర్ణ విందు పగుట.

ఉ. పెంచితి భర్తమార్గమున ప్రీతియొనర్చుచు భార్యప్రజన్
మంజిత నేకయాగముల మానగ దక్షిణలిచ్చి విప్రులన్
నించితి సజ్జనస్తుతుల నిర్మల మైన యశంబు దిక్కులన్
సంచితపుష్కాసర్వసంపద నెవ్వరు నీ సమానులే.

(ఆది. 2, 202.)

నిర | త్యాపాలు ద్రోహులై యెదిరి పత్తురొమండురొ
మాననేర్కరా.

(ఆది. 8, 46.)

పెన - పెన్.

పెం గుప్పలుగా రథావలిని ఘోరతలిం గరిరాఁ గూ

ల్పుచుం. (విరా. 5, 98)

సకారము తదలగుట.

బాడిస-సవము బాడిస-పడవాని పనిముట్టు.

గోరఁ బోడినమాడ్కిఁ గొన్నింటిఁ జక్కసాఁ

బాలుగా వ్రయ్యలు వాపిపాసి

బాడిస నఱకిన భంగిఁ గొన్నింటిఁ దు

త్తుయలుగా బిట్టు క్రుంచిక్రొంచి. (విరా. 5, 85.

దవు - దవు.

క. దివిజ దమజసహితము లగు

భువనములన్నిట మహేంద్ర- పుత్రుండు విజయో

త్వలీలఁ గ్రీడ సజ్జం

దవులంబడఁ డెందు నత్తు-దగ్రబుమునన్.

ఉద్యో. 2, 195

పాదకు - పాద.

సరగు పాదకు పాదకు పల్లంబు పల్లంబు

ప్రూనుప్రూను దుర్గమంపుఁ జోలు. (విరా. 3, 88.

సింహబలు మందరం బల్ల చేర నరిగి

యొల్లఁబోవుచు బెబ్బలి యన్న పాదకు

చొచ్చుతేడి చందంబున జొచ్చుటయును. (విరా. 2, 114.)

తోడి:-

పడియమ్ములు దొడి త్రిగ ర్ర- పతి వత్సంబున్.

(విరా. 3, 189.)

తోడిగి - తోడి.

త్రేకని వారసంగి దొడి క్రీడికరిన్ దృఢముష్టి నేసినన్

(విరా. 5, 193)

వేడ్కఁ దొడి పూసి కట్టి య-వివరముం దుత్త

కుండు దోజనుడేరఁ గొ ల్లుండు బుద్ధి నపటికేతెంచి.

(విరా. 5, 317)

మమి - మా.

వారల మా యేడుగడయు వారికి నధిపా!

చెప్పునకు ద్విత్వలోపము.

(ఉద్యో. 2, 77)

అందఱు తనతనమది నున్న తెలగన తధ్యమ చెప్పుడా.

(విరాట. 1, 65)

నీపలుకుల నెఱుంగ నలకూ నెలకూ చెప్పునా,

(విరా. 3, 48.)

క. చిరక్తి ర్నిధియఁడగున | న్నరునకఁ పది గలవు భవ్య

సామములు మనోహరముగ నవి చెప్పుమా యెందరయ

కయే సమ్మెదను బృహస్పల నిన్నున్. (విరా. 4, 187)

నీ వచ్చులఁ గలవో లేవో నిక్కమ చెప్పునా. (విరా. 4, 211)

ఈవును నీవారు నతని నె-నాగన చెప్పునా. (ఉద్యో. 2, 253)

ఇంతక జేయంగ నగుపని యిచ్చ చెప్పునా. (ఉద్యో. 2, 297)

(సకేతము)

మధుర హర్తాల్

జాతీయోన్మేషనరీ ప్రకటన

మైమనూరు అల్పసంఖ్యులు

మధుర, మార్చి 7:—పర్ జాను సైమను గారు మధురమున గూర్చి జాతీయోన్మేషనరీ ప్రకటించుచున్నారు. ఈ జిల్లాలో కమిషనువారి చర్యయందు ఉసిలంపాటి తొలకాను గూర్చి నేను జెప్పటలేదు. సెక్యూరెటు మన్నగు గ్రామములలో అతి సలభముగ నేను హర్తాల్ జరిపియుండుమనగాని మేము యత్నింపనేలేదు. ఆ గ్రామములన్నియు నేరపుటలుగా పరిగణింపబడి కల్లారు సంఘమువారిచే నిండుచున్నవి. వారిపై పోలీసు వారి కమిషను గురించి అధికారము గలదు. అందుచే వారి కేసులను కట్టము గలిగించుట నాకిష్టములేదు. నాకు కల్లారులయందు కొంత పలుకు బడి కలదు. ఆతిశయముగా వారిని బహిష్కార ప్రబోధమునందు పాల్గొను నట్లు చేసియుండును గాని పిమ్మట పోలీసు వారు వారిని దాడులముగ కిక్కించుట చేయుండును కావచ్చునని నాయందు గల యభిమానము అవకాశముగ గొని హింసలలోనికి దిండుట నాకిష్టము లేకుండెను.

మధురపురమునందు హర్తాల్ పూర్తిగా జరిగెను. నూరు గురు పోలీసువారి బలవంతముపై రైల్వే స్టేషను కేంద్రముగ నుండు కిక్కి దుకాణములు తెరచియున్నవనుట నేను నిరాకరింపను. రాజకీయములగూర్చి మాట్లాడుచున్నామనగాని గణితము గూర్చిగాదు. పూర్తిగా హర్తాల్ జరిగెనని నేను ఘట్టిగ చెప్పగలను నా దాడుల వేరైన నిన్నునుగూడ తమ దుకాణములను మూసివేసిరి

ముఖ్యులగు ప్రతివాద కమిషనువారిని సం దర్శించి జేయుట వారినిగూర్చిన అట్లు యత్నించిరి. అధికారులను యూరోపియనులను కమిషనువారిని సం దర్శించిరి. కాని ఒక్కరుగూడ ఏ రాజకీయ పక్షము తరపున మాట్లాడలేదు.

జిల్లాబోర్డువారు సైమనుకు కమిషను సహ్యన మొనగుట నిజమే! కాని పోలీసుగారి జిల్లాబోర్డు, జిల్లాబోర్డులోనుగూడ ఇకముందుట్లుంచేరదు. మునిసిపాలిటీగూర్చి చెప్పకుండుటయే యుత్తము.

పురమంతయు కమిషనువారిని తిరస్కరించెను. హర్తాలు బరుగుట సైమను నెడలిపామనని నేటికే మొదలు ప్రజలు కేసులు వేయుట పురజనుల అభిప్రాయమును స్పష్టికరించుచున్నది.

పర్ జాను సైమనుగారు తనకు జరిగిన యీ సహ్యనమునకే సంతృప్తిపడెడిరి. అనగా వారిని సంతృప్తిపరచుటతోకట్టములేదని ముల కాంగ్రెసువారి తరపున చెప్పియు అక్షేపింపవలయుననినది. (ప్రే. ప్రెసు.)

ప్రాత్యోనా ప్రచ్ఛిన్నాచినది

మధురమీనాక్షి గారు

ఇం దేదో దేవాలయము

అసోసియే టెడు ప్రెసువారు తప్ప సవరించుకొనుట

మధుర, మార్చి 7:—పర్ జాను సైమనుగారు తదితరసభ్యులు జూచిన దేవాలయము శ్రీ మీనాక్షి దేవాలయముగాదు. దాని చేతవచ్చు వేరొక దేవాలయము, మీనాక్షి భక్తురాండ్రలో నెవరినిగూర్చియో కట్టింపబడినవనియు తెలియుచున్నది. ఇది గూడ మీనాక్షి దేవాలయమంతటి వైభవము గలందును ప్రాత్యోనా ప్రచ్ఛిన్నాచిన సగ లాడంబరము తిరుణాన సంబంధ దేవతలలోనిది. (అ. ప్రె. ప్రెసు.)

జోళ్లతో రాకూడదనుట

మధుర, మార్చి 7:—పర్ జాను సైమనుగారు బృందము శ్రీమీనాక్షి దేవాలయమును నిన్న సాయంత్రము జూదుట కర్పాటుజేసికొనిరి. కాని అనేకమంశులచే దేవాలయద్వారమువద్ద గుమిగూడి నల్ల జెండాలను చేర్చుట, “చెక్కలతోపెట్టుట మహావిషము, నా ఆవారముల ముట్టువును” అని వ్రాసిన అట్టలును అప్రతిష్ట గొనియుండిరి. మధురజిల్లాజడ్జిగారు దేవాలయప్రస్తీలకు రాదులకమిషనువారిని దేవాలయములోనికి పెట్టుటతో రానీయవలెనని గోరుచు లేఖ వ్రాసిరట. జోళ్లతో వచ్చుటకు హిందువులు సహింపరని చెబుచును నైవ్యభాగ య్యగుగారు సైమనుగారి కొక లేఖను వ్రాసిరట. ఎట్లయినను సైమనుసంఘమువారు తమ కార్యక్రమమును మార్చుకొని దేవత సం దర్శనము మానుకొనిరి. వారు మీనాక్షి దేవాలయము నూచి రను వార్త అసత్యము.

సైమను ప్రభుత్వము నిన్న రాత్రి మధురనుండి ఆక్రొణింపియిగ లాహోరుకుబోయిరి. వారిని సాగనంపుటకు వచ్చిన యూరోపియనులు, అధికారులు అధికారతరుల “సైమను తిరిగిరమ్మ”ని కేకలువేసిరి. (ప్రే. ప్రెసు.)

వైశ్యబాల భక్తసంఘము

16 వ. అన్నాపిల్లపేటి, మద్రాసు

1928 వ సంవత్సరము మార్చి నెల 4 వ తేదీ ఆదివారము సాయంత్రం 4 1/2 గంటలకు శ్రీయుత సామి వెంకటాచలం నెట్టి గారి యాజమాన్యమున, వైశ్యసంఘపు సభను వార్షికోత్సవము, గోవిందప్ప నాయకుని వీధియందు, 215 నెంబరుగల, శ్రీకన్య కావరమేళ్లవీధి గుర్తున ప్రముఖుల జయప్రథముగా జరుపబడినది. అనేకులను హోదానమున జూడ వచ్చి, బాలకలనుకు మానంపు సభ్యులకెల్లర కనేక నీతులబోధించి మమ్ము దీనించి జరిగి.

అ త్తరి గ్రంథి కృష్ణ అర్జు, బి. ఏ. వి. యల్, హైకోర్టు పక్షిగాడు “వైశ్యయువకులు, హరిసమస్యలు” అనువిషయమున గూర్చి యువనానించిరి తిత్సయమును దుపన్యాసములనిచ్చిన వారందరి వలనను మా సభ్యు లనేక నీతులను గ్రహించినవలకు మేమెంతయు సంతసిల్లుచున్నాము.

సంఘాధ్యక్షులగు మ. రా. రా. శ్రీ కె. ఆర్. క్రిష్ణ య్యచెట్టిగారి యభివందనములతో సభ 6 గంటలకు ముగిసెను. బాలకలనుని యెంతక మాప్రార్థన సంగీరించి వైవా ర్షికోత్సవమున కగ్రాసనాధిపతిగానుండి మమ్మునందులుగా జేసిన శ్రీ సామివేంకటాచలం నెట్టి గారికిని వారియితర సభ్యుల ను మానుకొని శ్రద్ధతో మాతడికోలు సంగీరించి మా కర్తవ్యము ను దెంపును సుపన్యాసము నిచ్చిన గ్రంథి కృష్ణ అర్జుగారికిని మాయందలి దయచే సమావేశానికి కమనకు విచ్చేసిన పురజ సులకును మాకృతజ్ఞతాభివందనము లర్పించుచు “వారికాయు రాకోగ్య భవనకక వస్తువాహనాదు లిచ్చి రక్షించుగాకయని” భగవంతునిగూర్చి ప్రార్థించుచున్నాము.

ఆలపాటి. వెంకటరత్నం, క. రంగనాథం కార్యదర్శి.

విషమరహస్యము

అసరాధ పరిశోధక సవల

దీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటివి. శ్రీయుత వారణాసి భాషమూర్తిగారిచే వ్రాయబడిన యీనవల గంబాం జిల్లా బరం పురమునందు పూడి పెద్దినారివీధిలోనున్న వేగుమక్క గ్రంథ మాల కార్యాలయము వారివలన 28 వ గ్రంథముగా ప్రకటింప బడినది. ఎంగభాషలోన నవలలను వ్రాసిన వారిలో ముద్రణిధు డగు శ్రీయుత శ్రీత్రేమహానిధిగారు విషమరహస్యమును వేరుతో వ్రాసిన నవలయే యీయంగ్రంథనవలకు మాత్ర, ఇది భానుమూర్తి గారిచే వ్రాయబడిన మొదటిసవల దీనియందు 28 ప్రకరణములు కలవు. మొత్తము 226 పేజీలు. ఇతివృత్తము మొ దటినుండి కడవరకును సంక్షోభములతోనే నిండియున్నదిగాని తుదకు రంగభాతముగా ముగింపబడుటచే పాఠకులకు మనశ్శాంతిని మునమును కలిగింపజాలినదిగా నున్నది. శైలి గ్రాంథికమే గాని లలితము. వెల రూ 1-0-0.

వలయువారు వేగుమక్క గ్రంథమాలవారికి బరంపురం వ్రాయవలెను.

గొప్పసత్వత్రత రిజిస్టరు కాబడినది మంచిరంగము ఆహింసావ్రతము గోవధ బావుటకు సభ్యతనహింపుడు

ఘనతపహించిన శ్రీ గౌతమీ

గోరక్షణ సంఘవిజృంభి గమనింపుడు

మహాశయులారా! లోకకళ్యాణార్థము రాజమండ్రి లో స్థాపించియున్న శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ కేరణాలయము నందు సంఘసహాయమున దిక్కులేని వీధి గోల్లన భాద్రులను ఆ సంఖ్యాకముగా రక్షించి పోషించుటకును సాధ్యమైనంత త్వ రతో గోవధ బావుటకును పురమధ్యమున లక్షల మందిపుగల గొప్పతోటలు బిల్డింగులు క్రయముపొంద దీనియందు ఈ ధర్మ సంస్థ ప్రతిష్ఠించి రిజిస్టరు చేయించినది. ఈ ఉద్యమము యొక్క సంపూర్ణ కార్యసాధనలకు నేననేల సభ్యులు లక్ష లాదిద్రవ్యము ఆవశ్యకమైయున్నది. శ్రీభక్తజీ ఈసంఘమున హిందూమహమ్మదీయూది సోదరిసోదరులూ తమ శక్త్యానుసారి ము సత్పాత్రదాన మొసగి 10 వేల మంది ముఖ్యరాజ పోషకులు మొదలు సహాయులవరకు సభ్యతనహించి యున్నార. ఈ సంఘమున సభ్యత సహించెడి పుజ్యాత్ములు కనీసము సాలు 1కి 1 రూపాయకు తక్కువలేని చందాదయచేసి సభ్యతనహింప పొందింపు చున్నారము. చందా పంపించెడి వాతలు తమసం పూర్ణమైన యద్రస్సుతో రాజమండ్రికి శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణ సంఘమువేర పోస్తువ్వారా ఇకనూర్లుగాను మనియార్లుగాను సొమ్ముపంపిన వెంటనే రసీదు అందచేయవలెను. కొరిన వారికి రూలులుకుల కార్యక్రమము పంపబడును—ఇట్లు శ్రీ గౌతమీ గోరక్షణసంఘ ప్రధాన కార్యదర్శి, దేవరపల్లి వెంకట సంగీంపాన ప్ర, రాజమండ్రి. 4408

గంగాపుష్కరము - ప్రయాగత్సేతము

రాగల వైశాఖమాసమునందు గంగా పుష్కరము హ నున్నది. శ్రీ ప్రయాగత్సేతమును జూదుటకు ప్రముఖ యాత్రను జేయుటకు అసభ్యులగు పురోహితులు గావలసి యున్నార. 4585

శ్రీ ప్రయాగత్సేత పురోహితులు ప్రెసి డ్ శ్రీ వారి ధైరవశాస్త్రి, పిరికోమ్మూర్తి వారి జగన్నాథశాస్త్రి, ఎరి కొమా ర్లు గణేశశాస్త్రి ౧౨2 వ సంబరవల్లు ధారాగండా, ఆలహాబాద్.

పూర్ణ చంద్రోదయం

బంగాళులో చేయబడినది, బలహిమ పొలిటి సంఘ, మేమాని, తుమ్మ, పొందు, ముప్పవమ్మ ప్రధానాధ్యక్షులు. విక్లాం, విక్లాంతుల మొదలగువాటిని వర్ధిల్లి బలమును శివ్య వృద్ధిని, కాంతిని గలిగించు పోషకముగా మలం 1. రు 12-0-0 20 మాత్రల పేరు రు 2-0-0 ముప్పవమ్మ 5 అ.

మ కేశవశర్మ జ

అన్ని వ్యాధులను శ్రేష్ఠము రక్షకవృద్ధిని, ఎంబుత గిండును రు 1 వారు 12-0-0 16 గ్రామములు రు 1-0-0. పి. సి. ఏ. ఆంధ్రుకో ఆయుర్వేదసహజం, పెరిదేవి, నెల్లూరుజిల్లా

“ఎలెక్ ట్రిక్” పాయిస్ కెల్లర్.

వి. బి. వి. స్వామిగారి కృత్యమధము. బయటికి లోపలికి మలభోజనముచే సుపయోగించు నదిగాయున్నది. ఆజీర్ణము, అరుగు, ఉబ్బసము, చర్మ, కుక్క, దగ్గు, భేదలు, మలబద్ధము, పిచ్చు, వాంతి, మొదలగు వాటికి దివ్యోదధి. కుక్క, పిచ్చి, పాము, లేలు ఇత్యాది జంతు దష్టమైన లోపలికి కొంత నిచ్చి బయటికి పూసిన తక్షణము విషమును వారింపును. రక్తవృద్ధి, చర్మవ్యాధి నివారణకు, పల్లు నొప్పికినీగూడ సుపయోగింపవచ్చును. మాకు వ్రాసిన క్యాటలా లు యోగ్యతాపత్రాలతో పంపెదము. 4100

అడ్రస్:— సాగర్ అండ్ కో., జనరల్ మర్చెంటు, చికోపేట, రెంగళూరు సిటీ.

వాణి జ్యోతిషాలయం, పెంటపాడు

పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా

వలయువారు వారి జాతకముయొక్క నకలగాని జననకాల ఘడియలుగాని వ్రాసిపంపించియెడల జాతకము యొక్క ఆయుర్దాయము, కేరీదాహుధ్య, కేరీ, భవము, వాస్తవ సోదరిలు మాతృ, భూమి, విద్య, సంతతి, శత్రువు, కర్తవ్యము, ద్వికళిత్రము, భాగ్యము, పిర్మగిడువ్యోగము, లాభము, వ్యయ ము మొదలగు యావత్తు సంగతులను వ్రాసి పంపించబడును. (1) జీవితము యావత్తును మహాదశ అంతర్గత, జరుగుచున్న మహాదశకు దశాఫలితములు వ్రాయుటకు రూ 12. (2) జీవిత మున్నా మహాదశా ఫలితములు జరుగుచున్న మహాదశలో అంతర్గతా ఫలితములు జరుగుచున్న అంతర్గతా ఫలితములున్నా వ్రాయుటకు రూ 6. (3) జీవితమున్నా మహాదశా ఫలితములున్నా జరుగుచున్న మహాదశకు అంతర్గతా ఫలితములున్నా వ్రాయుటకు రూ 8. గోవారము సత్వర్య ప్రశ్నలు రూ 1.

వెంకట సుబ్బయ్యశాస్త్రి, 4895 వారణాసి బావయ్య సిద్ధాంతిగారి కుమార్డు.

శ్రీ యోగానందాంధ్ర రామాయణము

మధ్యశ్రీ చిల్లరిగె యోగానందకవి రచితము న చ్చాండియలు:— సవోంతువేల గవ్యపద్యములు. రావో హా మృదుమధురతెలి, సుప్రసిద్ధపండితకవులచే గొనియూ వబడినది. భక్తిరసముచేరింప వినువానికి గమనానికి వి దోసయ్య ను. వాణిమద్రాక్షరకాల, దెబబాజితి ముద్రితము.

ప్రథమ సంపుటము:— చాలామోధ్యాకాండములు గలది. ఇది వెల్లడినది.

ద్వితీయసంపుటము:— అష్టాదశ స్కంధా నుండర కాండములగుది, అచ్చగుచున్నది.

తృతీయ సంపుటము:— యుద్ధకాండము.

ఈ వెంటనే ముందుసామ్మిచ్చువారికి రూ 12.50కే మా దుసంపుటలు వెలకు దొరకును. వారి పేరుగ్గు గ్రంథమందు బ్రకటింపబడును.

అచ్చుపడిన ప్రతిసంపుటియు రూ 5 లు వెల. 2500 ములు కృతికర్తకు వ్రాసిన తెలియవచ్చును.

కృతికర్త, యోగానందకవి.

ఈస్తు గోదావరి రాజ్ కోలు ది. హెచ్. న్యూలు, కిని యర్ తెల్లపండిట్, 4201

శ్రీ కుసుమహరినాథ బాబాజీగారు

శ్రీయుత ఆచార్య సత్యనారాయణగారు

మరికొన్ని వివరములను తెలిపెదరా?

మరికొన్ని వివరములను తెలిపెదరా? ముందుగా మహాత్మాగాంధీగారి సత్యనారాయణగారికి పరిచయమేలగుట కలిగి నాయనను పరిచయించియుండలేదు. తమ స్వామిభవమును సత్యనారాయణగారిని వివరించినచో ప్రజలకు ప్రాత్యహము ముందుమొదలు. బాబాజీగారి పుట్టినదినమును, "అంత మహాపావీ ఆయినను సరే ఒకపరి, వారి దివ్యపాదములను స్పృశించినచో శ్రీవారిదివ్యసామమును ఉచ్చరించునంతనే భక్తి ప్రసాదము కలిగి ఆజ్ఞాపితమువలన శ్రీ హరినామస్మరణమును చేయుచునే యుండును" అని యీ తేజస్వీయ ప్రాయబడెను. శ్రీవారి దివ్యపాదములను స్పృశింపగోరు భక్తులకు వారి పుట్టినదినమునను తేలుచు బ్రత్యవసరము. రెండవది వారి నామోచ్చారణము బాబాజీగారికి పోనకర్మలేకుండను, ఎవరియిందొక్క వారందీ బాబాజీగారి నామోచ్చారణ మొనరించుటవలననే పాపవిమోచనమును పొందగలిగియును కలుగునా? అటు ల కలుగునెడల అంత మారము పోవుట కర్మబలులు శరీరదాగ్ధ్యమును లేనివారందరు సుఖముగాన యీ విషయమును సత్యనారాయణగారు స్పష్టపరచినను.

"ఎల్ల వారము మీ మీపాపభారములను నా తలపై నిడి ప్రహరినామస్మరణచేయుచు త్వరితగతినీ శ్రీ బృందావనము చేరుకొనుడు. మీపాపభారములన్నియు నా త్రైకటపటవలన నేను క్రుంగిపోయి అంగతిపాలగుదునని భయపడుచును. బృందావనమునకు నాకు మార్గము తెలియనుగాన నాకట్టి భయము ను లేదు. విశ్వానుభవము నామహాదానందస్థానమునకు చేర్చగలను. సంతోషగా నున్నట్లును. గాన నాకొరకు మీరు భయపడుచుగాని నన్ను మాత్రము మీరు మరువకుడు. పూర్వపు సత్యయుగములకొరకు చేర్చిన జ్ఞానమార్గము యోగమార్గము మున్నగువానివలన యీ కలియుగమున మోక్షము లభింపదు. ఈ యుగమున భవసాగరమును తరించుటకు భగవద్దాసు స్వరణ మొక్కటియే మార్గముగాని మరొకమార్గ మేదియును లేనేలేదు." అని బాబాజీగారు నిరంతరము నుపదేశించుచుందురని ప్రాయబడెను. పాపభంకమున మునిగియున్న మానవసంఘమున కిటుల సభయ మొనంగిజాలిన మహానియుడు పరోక్షజ్ఞానియై యుండుట నిశ్చయము. శ్రీమన్మహాచార్యుల వారి సద్వైష్ణవ సిద్ధాంతములను సమసింపచున్న వారిలో నిట్టి యపరోక్షజ్ఞానులు పెక్కుమంది గలరు. వారు భౌతికశరీరములను వృద్ధించి పిమ్మట గూడ నివృత్తికిని మానవసంఘమును తమ తపోమహిమచే నుద్ధరించుచునేయున్నారు. ఇట్టి తపోధనులలో శ్రీ రాఘవేంద్రస్వామిలు ముద్రసిద్ధులు. వీరు భౌతికశరీరమును చాలించి 400 ఏండ్లు కావచ్చుచున్నది. తుంగభద్రానదీ తీరమునందున్న మంత్రాలయమున (మంచాల) వీరిబృందావన మున్నది. అచటికేగి అన్ని ముఖములవారు వీరినే చేసి సమస్త వ్యాధులు గ్రహభాధలు మున్నగువానివలన విముక్తుగుచుందురు. సంతానములేని శ్రీమంతుకు సంతానము లభించుచున్నది. వీరి మహిమ లోకవిదితము కలియుగమున నిట్టిమహిమలయందు ప్రజలకువిశ్వాసము చాలకష్టమైయున్నందున విశ్వాసము కలవారికను పూర్తిగా నంతరించిపోలేదు. గాన నట్టివారిమేలుకొరకు శ్రీయుత సత్యనారాయణగారు మరికొన్ని వివరములను సాకల్యముగా వివరించి ధన్యులగుచుండుగాక. ఈతేజస్వీ ఆచార్య సత్యనారాయణగారు పశ్చిమగోదావరి జిల్లాలో చిన్నతరువతి యనబడిన ద్వారకా తిరుమల గ్రామవాస్తవ్యులని సత్యగ్రహి పత్రంలో ప్రాయబడెను.

ఆంధ్రసత్త్వికా కార్యాలయము, చెన్నపురి మంగళవారము. 6-8-1928.

1928-29 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కుసుమహరినాథ బాబాజీగారు పుట్టినదినమున 800 పుటలుండు వేయబడినది. బహుమాత్రము, వేది, దస్త, తుయ, బిట్టను బోగొట్టును. కథమును తల్పించును. ఉపయోగింప విధము మందుతో పంకమును. అనేకులు వాడి ముచ్చటారు. కేటలాగు ఉచితము. 1928 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కుసుమహరినాథ బాబాజీగారు పుట్టినదినమున 800 పుటలుండు వేయబడినది.

మద్రాసు ఆంధ్రనాటక సమాజము పాదుకా పట్టాభిషేకము

మద్రాసునందు ఆంధ్రనాటకము అన్ని విధముల యితర ప్రాంతములకంటె చాల తక్కువ. అట్టి మద్రాసునందు ప్రేమజనుమారు వీవో కొన్ని నాటకములకు ప్రదర్శించుచు కొంతవరకు ఆ లోటును తీసివేయుచున్నారు. ఇదివరలో రోషవార; విజయనగర సామ్రాజ్యపతనము మొదలగు నాటకములను చక్కగా ప్రదర్శించిరి. కాని వీరు అపృథక్పాదుక ప్రదర్శించు పాదుకా మొదలగు నాటకములవలన నాటకకళయందు అభిరుచియు ఆంధ్రమునందు అభిమానమును కూడ పాదుకచేయుచున్నారు.

అదివారమునాడు ప్రదర్శించిన పాదుకను గురించి వివరించెదను. మంధర పాత్ర ధరించిన రంగస్వామి అయ్యంగారు అయోధ్యాపురజనులవలన తనకు గలిగిన అవమానమును తమ ప్రవేశమునందుగాని ముఖమునందుగాని చేష్టలందుగాని కనబరచలేకపోయిరి. కైకమందరకుమారునారాయణ రామనియుండు చాల ప్రేమకలది, అట్టి కైకకుమారుని తిష్టటకు రంగస్వామిగారు తిట్టుచు, అనవసరముగా చేతులు తిప్పుచు, వెక్కిరించుచు, బెదిరించుచు నటించెనే గాని భరతుని పట్టాభిషేకము చేయుటవలన నవ్వు నవ్వుచు మాపి అంగీకరించుటల నటించలేకపోయిరి. దశరథకుమారుని గృహమందుండు కైకను బ్రతిమాలునపుడు, మంధర వారి వసుక తారలాడుట అసహ్యముగా నుండెను. భరతుడు:—ఈ పాత్ర కూడ రంగస్వామిగారి ధరించుట చేత, భరతుడు పురుషాకృతిమన్న మంధరవలె కాన్పించెను. దశరథుడు, మంధర, వసిష్ఠుడు, వీరియొద్దనుండి ఒకే సర్వాదుము ప్రత్యేకజాబులు వచ్చుటచే, దీనికి గలకారణము శత్రుత్వానితో ఆలోచించుచు ప్రవేశింపవలసిన భరతుడు యుద్ధము చేయువానివలె రంగమున దురుకెను. కైక రామని అరణ్యమున కెట్లు పంపినది భరతునకు చెప్పునపుడు, వీరి నటన నవ్వు కూడ పుట్టించెను. కైక:—వీరివేషధారణ చక్కగానున్నది. నటన తగు మాత్రము చేసిరి. కాపల్య:—ఎంత విచారమునందైనను, కొంచెము నేపు మాటలు చెప్పుట కొంచెమునేపు దుఃఖించుట యుండునుగాని, మనకాపల్య అవ్యంతములలేక భార్యను ఏడ్చుచునే యుండెను. అపసానమునందు దశరథుడు రామస్వరూపేయినపుడు మనకాశ్చర్యముగాని, ప్రకృతమున్న పాత్రధారియగు వసిష్ఠునకు గాని, యునుమంతయు తత్తరగాని చలనముగాని కలుగక, రాఘవాచారిగారి నటనకుకలతను చూచుచుండిరి.

రామము:—ఈపాత్ర ధరించినవారికి సంగీతము చక్కగా తెలియును. కాని పద్యమునందు ఆసంగీతము ఇముడ్చుట తెలియదు. ముఖమునందు భావము నున్న.

లక్ష్మణుడు, నుమిత్ర మున్నగు పాత్రలయందు ఎన్నియో లోపములు కలవుగాని విస్తరించివ్రాయలేదు. దశరథ పాత్ర ధరించిన రాఘవాచారిగారు జగ మెరిగిన నటకుడు.

ఒరుగంటి సూర్యనారాయణ, బి. ఏ.

చెన్నపురి ఆంధ్రనాటకసభవారు మొన్న ఆదివారమునాడు బ్రహ్మశ్రీ వేదం వెంకట్రాయకాశ్రమిగారిని బహుళాంకించుటకుగాని పాదుకాపట్టాభిషేక నాటకమును ప్రదర్శించిరి. శ్రీ (బల్లారి) టి. రాఘవాచారిగారు దశరథ పాత్రను ధరించిరి. మంధర, భరతునివేషములను నెల్లూరు రంగస్వామి అయ్యంగారు ధరించిరి. విగళిన పాత్రలన్నియు సభాసభ్యులచేతనే నిర్వహింపబడినది. నాటకసభవారు యిదివరకు ప్రదర్శించిన నాటకముల యొక్క ప్రమాణమున కీ ప్రదర్శనముతో పోయెనని చెప్పుటకు విచారముగలదు. ఇందుకనేక కారణములుండవచ్చును. పాదుకాపట్టాభిషేక నాటకములో కరసభాసభ్యులమునది. ఇందుకేదై నాటకము. శృంగారపు మట్టులు కొన్ని పాడి విజయలేని దుస్తుల ధరించి నుడువుగా సభాసభ్యుల మెప్పించదగ్గది కాదు. అనుభవజ్ఞులగు నటకులు పూనుకొని శ్రద్ధగ ప్రదర్శించిన గాని ప్రతీకసార్థముగనుండదు. నాటకసభవారి యీ ప్రదర్శనమునందు యిట్టి గుణములేవియు అగుపడలేదు. సాధారణముగ పానుగంటికవిగారి నాటకము ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రఖ్యాతిపడెనది. వీరు ప్రదర్శించిన వేదాంత రచన. అదియు రెండు మూడు నాటకములనుండి భాగముల సమకూర్చినట్లున్నది. చూచి బచ్చినవారిలో నొకరన్నటు లిది "మంధర నాటకము" గన్నట్లు. ఇకప్రత్యేకముగ నటకులగుర్చి విమర్శింతున్న ముందుగ దశరథునిగుర్చి ఆలోచింతు. ప్రసిద్ధనటకులగు అచార్యులవారు రెండు నాటకాలొద్దానమును ఎంత తక్కువగా

జూపగల్గుచుకో ఎక్కువమునో గాని మొన్నటిప్రదర్శనమునందు తక్కువగాజూపిరి. కైక ముక్తపరిగ ముద్దునూటలతో మంధర ఎదుట నున్నపుడు తాను తేయుచున్న తప్పిదమునకు పశ్చాత్తాపమును, దశరథుని ఎదుట నున్నపుడు మూర్ఖ పట్టుదలయును బాగుగనే ప్రదర్శించెనుగాని మహారాజు భార్య కుండదగిన రాచరికపు లక్షణము లిందుక లోపించియుండెను. మంధర తానగపడిన అన్నిరంగములందును సర్వాధికారముతో మెలంగెను. చివరకు దశరథుడు కైక యింటకు నుండవలసిన రంగము నందుగూడ దశరథుని సరకుజేతుకయే స్వేచ్ఛావిహిత మొనరించెను. శ్రీ రాముడు, అవతారపురుషుడుగాన వసిష్ఠుడు చెప్పిన మహాత్మతయై తనయందున్నదని గుర్తించికాబోయి యీలోకములోని ముఖ్యములగుటకు తనకు నెట్టి సంబంధములేదన్నట్లు ముఖమునం దేభావమును జూపలేదు. పద్యములు చదివినపుడు మాత్రము అతిమనోహరముగ జదివిరి. టి. ఎస్. గోపాలస్వామిగారు, కాపల్యభూమికను బాగుగ ప్రదర్శించిరి. రాముని వీడ్కోలు సందర్భమును విచారమును దశరథుని మరణశయ్యకుడ పతికు సూర్యుడు బాగుగ నొప్పించిరి.

వీరింతవరకును వేరేయరు ప్రదర్శనములందు ధరించినవేషములు క్రమక్రమాభివృద్ధిని గన్నరచుచున్నవి చెప్పగలము. భరతుని పాత్రను మంధరపాత్రధారి యగు శ్రీ. రంగస్వామి అయ్యంగారి ధరించిరి. గద్యపద్యములను విస్తృతముగ శబ్దసౌష్ఠవముతో వచించియున్నను, వాక్పాటమునకు భావప్రకటనయు, అభినయమున్ను తోడై నింపుగనుండెడిది. చిత్రకూటమందు శ్రీరాముని సంవర్ధించుటకు భక్తితోక రసాభివేషితమై కన్నట్లునటిన భరతునియందు దట్టి ఉజ్జ్వలభావాతిత్య ప్రదర్శనము గన్నట్టి యుండలేదు. ఈ నాటకములోని పాత్రధారిలందరిలోను పరస్పరానుగ్రహముపొందులేక "ఎవరికి వారే యమునా తీర" యనునీతిని ఎవరిపద్యములను, పాటలను వారు ఒప్పుకొనినటులుండెను. భరతునిసందర్భములో నీయుతము బాగుగ విశదమయ్యెను. నాటకసభవారి కొకచిన్న సమయమునంగి ముగించుచున్నాము. వీరు స్వయంసహాయ మాత్రము సాధారము తేసికొని, స్థానికముగనుండునటులను ప్రోత్సహించి, తద్వారా నాటకకళాపాఠశాలకు సమకట్టినవారై అట్టిప్రధానసూత్రమునకు భంగకరముగ ఎంత ముద్రసిద్ధులైనను స్థానికతరలటులను రప్పించుటయు, అట్లు రప్పించిన వారికిని స్థానికముగ నుండు తక్కిన పాత్రధారులకు పాత్రలేకుండ ఒకరిభావము లొకరి బోధపడకుండునట్లు చిత్రత్రమిలవలె రంగస్థలము నలంకరింపజేసిన సభ ప్రతిష్ఠకు లోపముమాత్రమేగాక బయటి గ్రామముల నుండి రప్పించిన ప్రఖ్యాతనటుల కీర్తికిని లోటువాటిల్లి జేసినవారయ్యెదరు. కతినముగ నుండిన సత్యమును జెప్పబూనిన చోతముకుల నటజన సంపత్తితో నీ సభవారి 'పాదుక' నాటకమడ నిర్ణయించియుండరాదని చెప్పక తప్పదు. కథలో ఒక్కొక్క పాత్రయందును లేకకు మిక్కిలముగ అంబధిములు ఆనోవ్యవిధదాభిప్రాయములు ఆభాసములు గలవు.

ఎట్టి నాటకమును రంగస్థలముందు ప్రదర్శింప దునో, దేనిచే పదమూల రంజింపజేయనగునో వీయే నటుల శక్తిసాను ర్థ్యములకు, ఉపాహారము, స్వాభావిక లక్షణములకు తగిన పాత్ర ఎయ్యదియో నిర్ణయించి బొందిక భంగము లేకుండునట్లు ప్రదర్శనమును నిర్వహింపజేయుటయే కష్టమైనను క్రధానమైన విషయము. ఇకముందైనను నాటకసభవారి విషయమును మనము దిద్దకొని ఇరోధికశ్రద్ధతో భాషాసేవయు, నాటక రంగోదరణమును గావించి చెన్నపురి పాదుక కానందమును గలుగజేయుదురగాక యని కోరెదము.

ఆంధ్ర భాషాసంబోధిని 2 వ భాగము

(సరివర్ధితము-పునస్సంకలితము) ఇయ్యది ఆంధ్రభాషలో జ్ఞానము సంపాదించుకొనక దండెచిన వారల కెల్లరకు సర్వతోపయుక్తమగునని పండితులనేకు లభిప్రాయపడియున్నారు. ఉపాధ్యాయుల సాయముకై అలేకయే సులభముగా గ్రహింప నమనలగునట్లున్నది. అనుభవనిదములగు పెక్కుదక్షిణామూలమున నటులకు నుబోధముగ లాగున సులభమైతిని ప్రాయబడియున్నది. నులభముగా గ్రహించుట కనువలగునట్లు బధకములు బెక్కిలియందుగలవు. ఇయ్యది బరీక్షలకుక విజ్ఞానవారలకు ననేకులకు విక్రీలి యుపయోగపడుచున్న దనియు చెప్పుదు జ్ఞాపించియున్నారు. ఈగ్రంథ రచనలలో గ్రంథకర్తయోగ్యలోకమున కెంతయు నేవయినరైననటు నిర్వీవాదాంశము. దీనివలకు 0-10-0. గ్రంథములు లభింపుచున్నవి.

పండిత ఈ. భావ్యకాచార్యుల శ్రద్ధాసాంధ్రోపాధ్యాయులు, హిందూ హైస్కూలు, 4588 తిరువల్లికేరీ, నుదహను.

మీరటు ప్రాంతమున ఖద్దరు

ఆచార్య ప్రభుచంద్రరాయగారి

గాంధీజీ హస్తాక్షరములను

"నేడవనాడు మీరటు ప్రాంతమున పంజాబీలును హస్తాక్షరములను వ్రాసినట్లుగానే వ్రాసినట్లుగా, మీరటుకు ఉత్తరమున 20 మైళ్లదూరమునందున్న యొక గ్రామమునకు మిత్రులు నన్న తీసుకొనివెళ్లిరి. అచట వ్యవసాయదారులు చాలవరకు సంపన్నులుగానే యున్నారు. అచట గంగానది కాలువలలోని నీటి ఆధారమునే వ్యవసాయము జరుపబడును గాన పొలకు మూడుపంటలు నాలుగుపంటలుగూడ పండుచున్నవి. కాని పూర్వకాలమునుండియు వంశపారంపర్యముగా నచట ప్రతియింటను స్త్రీలు రాట్టలును (త్రిపురునే యందుటచే యిప్పుడుగూడ నా పగతిని వారు వదిలివేయలేదు. ప్రతియింటను యింటి యజమానులు కూతుళ్లు కొడల్లు మున్నగు వారు ఎండలో కూర్చుండి 10, 12 నంబర్ల నూలు ప్రతిదినము రాట్టలుపై నడవచునేయుందురు. ఆ గ్రామములో నేయ బడిన ముతక బట్టలనే గ్రామ వాసులందరూ కట్టుచున్నారు. ఏకులను చేసి వానిని పీఠులలో తిరిగి అమ్ముచున్నారు. ప్రతిపొలములోను యితరపంటలతోపాటు కొంతభాగములో ప్రత్తినిగూడ పండించుచున్నారు. నవ నాగరకత ఆశ్రమములలో నింకను పూర్తిగా వ్యాపింపలేదు. కాని దాని రుచి మాత్రము కొద్దిగా వారుగూడ గ్రహించుచునేయున్నారు. వారు తలకు చుట్టుకొనుచున్న తలపాగానుడలన్నియును నన్నని విడదీయలేదు. వారిలో కొందరు విడదీయలేదు కనుక కట్టుచున్నారు. భారతదేశమునందు అన్నవస్త్రముల కారాధనములేక అవసరమున్న కొట్లకొలది ప్రజలకు నూలు ఎదుకుటయే శ్రమకంటె యున్నది. సీకి మీరటు ప్రాంతమున అధికముగ నవకాశము కనబడుచున్నది. మీరటు నగరవాసులలో జనునూలు బజాజుగారివంటి ధనికులవలన పెట్టుబడి పెట్టుబడులు అచటి దేశాధిపతులలో సతీకారముగారివంటి వారైనను పూనకొని సాగించుటయును జరిగినచో అచట నీ గృహపరిశ్రమ చాలా వృద్ధిచెందుటకు మంచి అవకాశములు కలవు. ఇప్పుడు కాశీ నగరమునందలి గంధి ఆశ్రమము వారు పూనకొనిరి, పెక్కుమంది స్వార్థ త్యాగులు శ్రద్ధతో ఆశ్రమమువారి ఆజ్ఞానుసార మచట పనిచేయుచున్నారు. వారికి తగిన కట్టుబాటును అధికమగుధనమును అత్యవసరముగా నున్నది. అని ఆచార్య రాయగారు వ్రాసిరి.

దేశీయులు దేశీయోపాదులు కాకుండ తమ నిధిని గుర్తించి యున్నచో భారతదేశమునందు పంజాబులోగాని మరచట నైనగాని రాట్టపు ధ్వని అంతరించిపోవలసిన దురవస్థ కలగదు. ఇప్పుడు ఆచార్యకృపావలీనగారు కాశీ గాంధీ ఆశ్రమభారమును వహించిరిగాన నిపుడు మీరటు ప్రాంతమున పనిచేయుచున్న యవకల యుత్సాహము మరింత అధికము కాగలవనియును ఆసంగ్రహ సభికముగ నభిమానమును చూపెదవనియును ఖద్దరునకు నమ్మకము. (మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా 1-3-28)

టాలస్తాయీశతాబ్ద స్థాపక గ్రంథావళి

అల్మయిరుమాడుగారు గాంధీమహాత్మునకు వ్రాసిన లేఖ

మీకు టాలస్తాయీగారిపట్ల చాల సభిమానము కలదని నేనెరుగుదును గాన టాలస్తాయీ సంఘసభ్యులకు వ్రాయబడిన గుర్తులనుండియు బెర్నార్డుషేగారు వ్రాసిన లేఖనుండియు కొన్ని భాగముల నెత్తి వ్రాసి మీకు పంపుచున్నాను. ఈ శతాబ్ద స్థాపక గ్రంథావళి అన్ని గ్రంథాలయములందును నుండవలె ననియును, ఈ గ్రంథములను విక్రయించుటవలన లభించునట్టి ద్రవ్యమును టాలస్తాయీ కుటుంబమువారి కొంగక వలెననియును మేము (టాలస్తాయీ సంఘము) విషయలో విప్లవము జరిగినప్పటినుండియును టాలస్తాయీ కుటుంబమువారు చాల దీనిని సహధివించుచున్నారు. మీ రీగ్రంథావళిని గూర్చి భారతదేశమునందలి గ్రంథాలయ సంఘాల కెవరైన తెలుపుట కవికాళము లభించినచో టాలస్తాయీసంఘమువారు మీకు చాల కృతజ్ఞులై యుందురు. ఇట్లు (టిటను) ఆమెరికాదేశమునందును గల యితర గ్రంథప్రకాశకులతోగూడ ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల జరిపితిమి. చివరకు అన్నపూర్ణ యూనివర్సిటీవైపువారు క్రొవ ఆక్టోబర్ నెలలో టాలస్తాయీగారు వ్రాసిన గ్రంథముల నన్నిటిని 21 సంపుటలుగా ఒక్కొక్కసంపుటమునకును 1000 కాపీలవలన 1928, 1929, 1930 సంవత్సరములలో మొత్తము సంపుటము

ఆకలిగా నున్నప్పుడు మన బాగుగా సాగదు

ఆకలి వానిని చూచుడు, గడియారము వంటి చూచుచున్నాడు. ఆతడు భుజించుటకు వేరయినట్లు తలంచుచున్నాడు. వానికి ఆకలిగలచున్నది. బాలుకు బడిలో చదివుటకుండా క్రియ, సామర్థ్యము బాగుగా నుండుటకు ఉదయమున పరియైన ఆహారము చేతనవలెనది ప్రతి ఉపాధ్యాయుడుకు తెలియును. క్యాకరు ఓట్టు ఉదయమునకు తగుమైన భోజనము. అది మంచి సామర్థ్యమును చేకూర్చును. గంటలకొలది పనిచేయునట్లు చేర్చును. చదువుటకు వ్రాయుటకునకులమైన గంటలు ఉదయమే. శరీరమునకు బలమును ఆరోగ్యమును చేకూర్చుటకు తగినపదార్థ మల్పితిని క్యాకరు ఓట్టు కలిగియున్నది. అది సహజమైన ఆహారము నిత్యము వానిని భుజింపుము.

Quaker Oats

(చేతి లతో తాకబడదు)

ఎన్నియును పూర్తిచునట్లు మూడువాయిదాలమీద సవస్థరమున కొకసారివంతున ప్రకటించుటకును, చందాదారులలో విక్రీణి హెచ్చుమంది కొరతదల అన్ని గ్రంథములును పూర్తియగుటకు మరి 14 సంపుటములుగూడ ప్రకటించుటకు యేర్పాటు చేయబడెను.

1928 ఆగష్టులో మొదటివాయిదాగ్రంథములు చందాదారులకు పంపబడిన. ప్రొఫెస్సరుగూడ ముందుగా ప్రకటించబడును. మొదటి 21 సంపుటములకును వెల 21 గినిలు. దరమిలా 14 సంపుటములకును వెల 6 గినిలు మొత్తము 27 గినిలకు 85 సంపుటములు వచ్చును. మాకార్యదర్శి పేరుననే అర్థరూలు వంపినవారికి 100 కి 10 గినిలవలన 27 గినిలకును ముజరాయియ్యబడును.

"ప్రతిగ్రంథమునకును ఉపోద్ఘాతముగూడ నుండును" అని టాలస్తాయీసంఘమువారు ప్రకటించిరి. ఈ సంఘమున సభ్యులు కాగోరువారు ఆసమవత్సరము 21 పిల్లలగులు (సా 1-1-0, చెల్లింపవలెను. అసోసియేటులుగా నుండువారు 80 పెన్సులు (పి 0-2-0) చందాను చెల్లింపవలెను. (మో-క-గాంధీ-ఎంగుయిండియా 1-3-28)

పనివాండ్లు పోట్లాడుకొని కొంపలు తగలబెట్టిరి బొంబాయి, మార్చి 6:-బొంబాయిలో తాతాకంపెనీలో పనిచేయుచున్న కొందరు పనివాండ్లు పోట్లాడుకొని కొన్ని కొంపలు తగులబెట్టుకొనిరి. నుమారు 50 మంది మరణించిరి. పోట్లాడుకారణము తెలియలేదు. (ఫీ. (పెను).

జినిపులేఖనుగూర్చి మరల విచారణ యుండదనుకొనుచున్నారు.

దేశిరాజు పెదబాపయ్యగారి

జీవన స్మృతి

(బాపూసారము, సంఘసంస్కర్తలు, దేశసేవకులు అయిన బాపయ్యగారి ఉదయ జీవనమును సందేశమును వ్యక్తిపరము ఈ నవీనగ్రంథమును 30 పేజీలకు రచించబడిన యిటీవలనే ముగించిరి. ఆయన వృద్ధిదినము మార్చి 9 వ తేదిలోగా ప్రచురము చేయుటకు యత్నంబుచున్నాను. క్రొవ నెలనా పుస్తకము 200 పేజీలకు మించి యుండును. బాపయ్యగారియొక్కయు ఆయన సహధియొక్కయు చిత్రపటము లందు చేర్చబడును. వెల ఒకరూపాయమాత్రమే పోస్టుఖర్చులు ప్రత్యేకము. నలయువారు నాకు ఈక్రిందిలా సమునకు వ్రాసిన బహుమతిగలదు. కామరాజు హనుమంతరావు, ఖమ్మంపేట, రాజమండ్రి. 4584

బాక్సోలీలో సత్యాగ్రహము

పన్నులు చెల్లించుటకు నిరాకరించెదరు బొంబాయి, మార్చి 6:-బొంబాయి కావనసభ్యులగు స్వామి నారాయణగారు బొంబాయిలోని విద్యార్థుల యెదుట కొక బహిరంగసభలో నుపన్యసించుచు నిట్లు హెచ్చరించిరి.

బాక్సోలీజిల్లాలో గంప మెట్టువారు ఆక్రమముగా పన్నులు హెచ్చించియున్నారు. బాక్సోలీ ప్రజలు ఈ తరుణములో లొంగిపోయినయెడల బొంబాయి రాష్ట్రమునందలిను గవర్నరు మెట్టువారు సర్వీసిగా నిరంకుశాధికారము చలాయించి సర్వత్ర తన్నులు హెచ్చించి ప్రజలను తప్పక హింసించెదరు.

బాక్సోలీ ప్రజలకు రెండేమార్గములు కలవు. గంప మెట్టువారి ప్రాంతర్యులకు దోసెలాగ్ని పన్నులభింముచే ప్రంగి కృత్రించి క్రమేణ సత్యచలయమును, లేదా, సత్యాగ్రహమును పూని పన్నులు యిచ్చుట నిరాకరించి నానాసౌకర్యములతో నిలువబడి ఎట్టి యిక్కట్లులకైనను సమకట్టవలయును.

గాంధీసహాత్ముడు సహాయ నిరాకరణోద్యమ దినములలో బాక్సోలీజిల్లాలో ప్రారంభించిన సత్యాగ్రహమును ఆస్పీకముగా ఆపివేయుటవల్ల గొప్ప తప్పిదము చేసి పప్పుగో ఆరుగు నేనెను. ఆనాడు ఆ పాంపాటును మహాత్ముడు చేసియుండినచో హిందూదేశవర్తక యంతయును నూతనాకృతిని దాల్చి యుండెడిది.

ఉప్పుద్రోవ బాక్సోలీ ప్రజలు కృత్రిమములై పన్నులను చెల్లించుట నిరాకరించవలయును. వీరియొక్క సత్యాగ్రహోద్యమమును భారతీయులందరూ ఆమోదించి వారికనకాలు రయ ప్రోత్సాహ మొసంగవలయును

బాక్సోలీ ప్రజలకు ఎల్లవాయి పక్షముగాను నాయకులై యాయుధ్యమమును నడిపించుచున్నారు. బాక్సోలీ ప్రజలందఱును వీరినుసరించిక ముఖముగా వర్తించి "మృత్యువేయకొన" యని నిరసకల్పయతో సత్యాగ్రహప్రయత్నము ఆయత్నంబలయ్యెను. (ఫీ. (పె)

కలకత్తా వాతావరణ సర్వేక్ష

కలకత్తా, మార్చి 7:-కలకత్తా పీఠులలో పెంటపోగులు తెరిగి నృప్తియగుచున్నది. పోటీపనివాండ్లు చేసికొనిన మొరలను కార్పొరేషనువారు ఇంకనుమన్నించి సమాధానము కలంగజేయలేదు. పోటీవాండ్లందరు సభ చేయదలంచగా ఆ సభ జరుగకుండా కార్పొరేషనువారు చేసిరి. సమ్మిదారులలో కొందరు ఆరెగ్గుచేయబడిరి. సమ్మిదారులు శాంతియుగాగో యున్నారు.

180 రూ బహుమానములు

(4) పశ్చిమ బెంగాల్ ప్రాంతము (పుర్తూగాడు, తాడేపల్లి గూడెం తాలూకా.)

సిద్ధిపాఠశ్వరిమ్మ జానపురముయందు వేసిపెళ్ళలు
నాడుంచు నున్నది గాని ఆకాశ ప్రకృతినిమిత్తము ఆ
వేడుకకప్పుచు ముగ్ధులై గానరి. అపాటిశక్తి యుండితీర
వలెననిరి.

అందును మనీషకు పై జూరగాది పేను వచ్చిరి. అందున
అందును అక్కలను ఇచ్చిరి. ముమ్మానీయలు దుశకును ప్రవేశమున
వలె కనిరి.

అల్ కంఠానా నాకాశ్రమదములో రక్షియను అ
కారులు ప్రాణములు గాపాడుటలో అంతర్జాతీయ ఆచా
ముల నల్పంఘించిరిని లేలినచో వారిని శిక్షించెదమని స్వా
యటు సరిక నాకాదళాధ్యక్షుడు దురుపునున్నాడు.

నైమనుసంఘ పర్యటనము

స్వాగత వార్త నిజమూ, బహిష్కరణ వార్త నిజమూ? ప్రజలకు మనగా మదరాసు ప్రెసిడెన్సీలో నైమను సంఘమువారు పంచారము చేసినపుడు ప్రజలు హతాశములు...

డాక్టరు బినెంటుగారి తంతివార్త

నైమను సంఘమును బహిష్కరించుటయే కత్తవ్యము

కేవల శ్వేతసంఘము (నైమను సంఘము) వచ్చినదియని నది, చెప్పినట్లు జరిగినది అని తంతివార్తలవలన తెలియుచున్నది. పరోజాను నైమనుగారి నిజాయమున కున్నాం గుట...

నర్ జాను

నైమనుగారి ప్రకటనము

"ప్రజలలో నెమ్మదిగా అభిప్రాయము ఏర్పడునట్లు మనము బహిష్కరించుటకొనినది నాకు తోచినది"

నైమను సంఘమువారి పంచారములో అక్కడనున్న వైమనులో అసోసియేటెడు వైమను వారికి నైమనుగారి వసుగా ఈ వైమనును నైమనుగాను తెలిపిరి.

నైమను సంఘమువారి స్వేచ్ఛలు ప్రెయిస్ చెంగల్పుట్టు నుండి నిన్న 7 వ తేదీ మధ్యాహ్నమున అక్కడనున్న వచ్చెను. చిన్న తైను ప్రెయిస్ లో నుండి పెద్ద తైను ప్రెయిస్ లోనికి వారిసామానులను మార్చుటకు ఒక గంట వట్టివది.

భాననసభ

చెన్నపూరి కాపనసభాధ్యక్షుని కోరికపై ఒక నాడు ఆసభకు వెళ్లితిమి. తాలూకాబోర్డుసభలు జిల్లా బోర్డుసభలు మ్యునిసిపల్ సంఘ సభలు విద్యా సంఘ సభలు మున్నగు వానిని గూడ చూచితిమి.

వారతాళము

వారతాళములను మేము విస్తృతప్రాయముగానే భావించితిమి. అచటననట కొందరు నల్లజండాలు పట్టుకొని తిరుగుచుండుటవలన అధికసంఖ్యాకులు మా రాకకు చాల వుత్సాహపూరితులై యున్నారని విషయమే మరింత స్పష్టమైనది.

స్వాగతములు కృతినములుకావు

మాత్రములైన స్వాగతములు ప్రజలు మనఃపూర్వకముగా నొసంగినవికావు. కొందరు స్వార్థపరులు కృత్రिमముగా నేర్పాటుచేసిన మనుష్యాక్షేపణ నిరధారము.

సాత్వమును పుచ్చుకొనుట

సాత్వమును వ్రాసి పంపగోరువారు మొట్టకే పంపవలెనని మేము నేడు ప్రకటించితిమి ఇటుల మేము త్వరలోనే పనిని ప్రారంభింపఁజలచిమని నేలు నెనకనే హెచ్చరించియున్నాను.

మ్యునిసిపల్ నిశ్చయించిన పక్షములవారుగూడ మరల మాకు సహకార మొనరించుటకు గూర్చి ఆలోచించుటగాక యేల వనగా మావిచారణ యెటులనైనను జరుగక మానకు.

కాంగ్రెసు పథవాదగూడ స్వరాజ్య విధానమును నిదగి పరుచుచున్నారని గాన వారు దానిని ప్రకటించిన పిమ్మట దానినిగూర్చి గూడ మేములోచించెనము.

"డినోవిపు లేఖనగూర్చి యిప్పుడు మరల విచారణ చేయుట చచ్చిన గుర్రమును కొరడాతో కొట్టుటవంటిదే యగును" అని భైకంటు బర్నిహముగారనిరి.

(ఆ. ప్రె.)

భారతముస్లిగుసభ

6 వ తేదీని డిల్లీలో జరిగినది

6-వ తేదిరాత్రిగూడ చాల ప్రాప్తు పోవువరకును సభ జరిగినది. సరోజినీబాయి వక్సీగారు సభకురాలైనారు. "కలకత్తాలో తీసుకపోయే ఆమోదింపబడిన తీర్మానమును అభిలషకు నాయకుల సభవా రంగీకరింపదినగాని యీ సభవాత సమ్మతింపజాలరు.

(శ్రీ ప్రె.)

వాతావరణస్థితి

1928 సం. మార్చి నెల 8-వ తేది గురువారము

Table with 6 columns: ముఖ్యతెలుపులు, ఉత్తమ, అత్యుత్తమ, అత్యధిక, ఉత్తమ, ఉత్తమ. Rows include temperature, humidity, wind speed, etc.

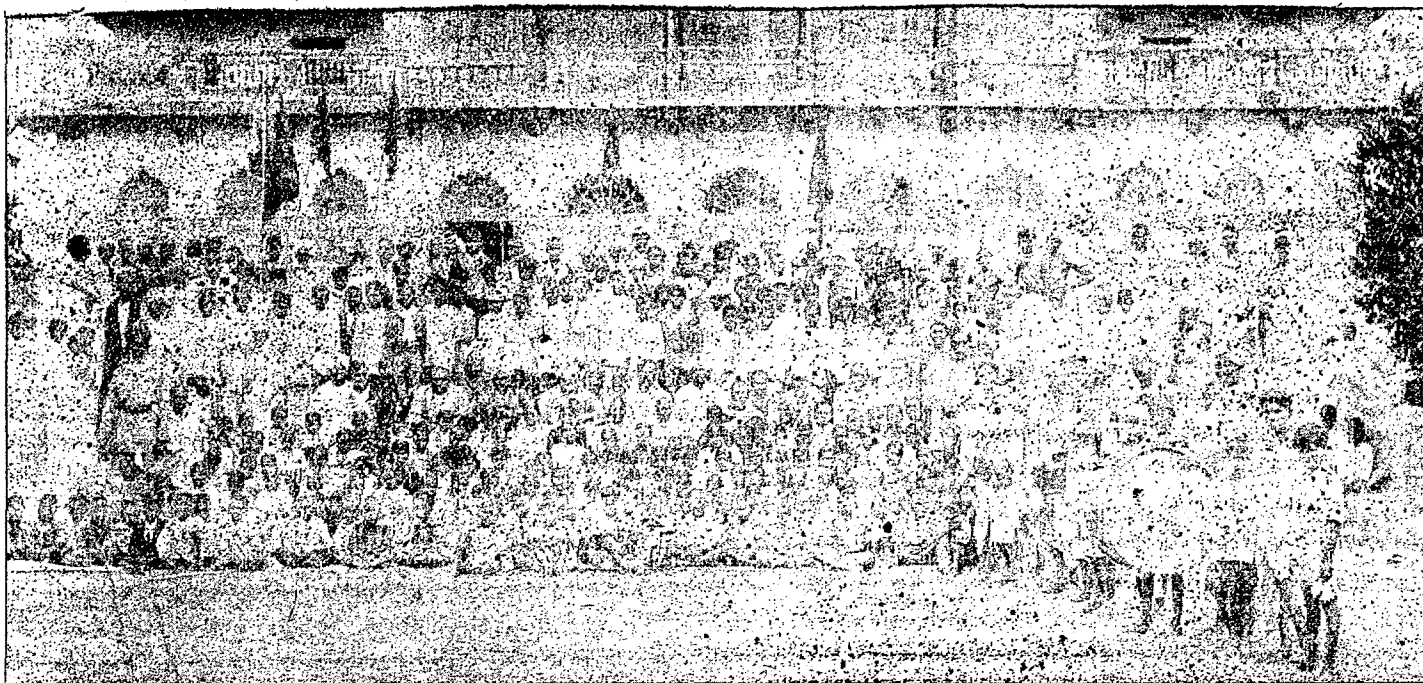
పర్యాయము:- మచిలీపట్నములో కాకినాడలో పగటి వేడివి 5, 7 డిగ్రీలు ఎక్కువ. గోపాలపురములో రాత్రివేడివి 8 డిగ్రీలు తక్కువ.

డక్కణ:- కడపలో 5, బళ్లారిలో 4 డిగ్రీలు రాత్రి వేడివి ఎక్కువ.

కర్నాటకము:- పగటివేడివి 3 నుండి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్,

గ్రహీత వాతావరణాన్వేషకుడు.

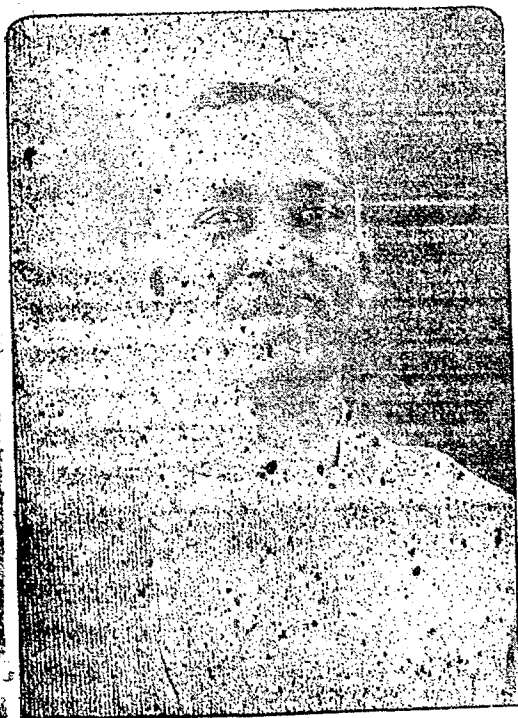
చల్లవలియందు ఆరోగ్య ప్రదర్శనము

ప్రాఫెసరు సి. వి. రామనుగారు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయముందు ప్రకృతిశాస్త్ర పండితులు

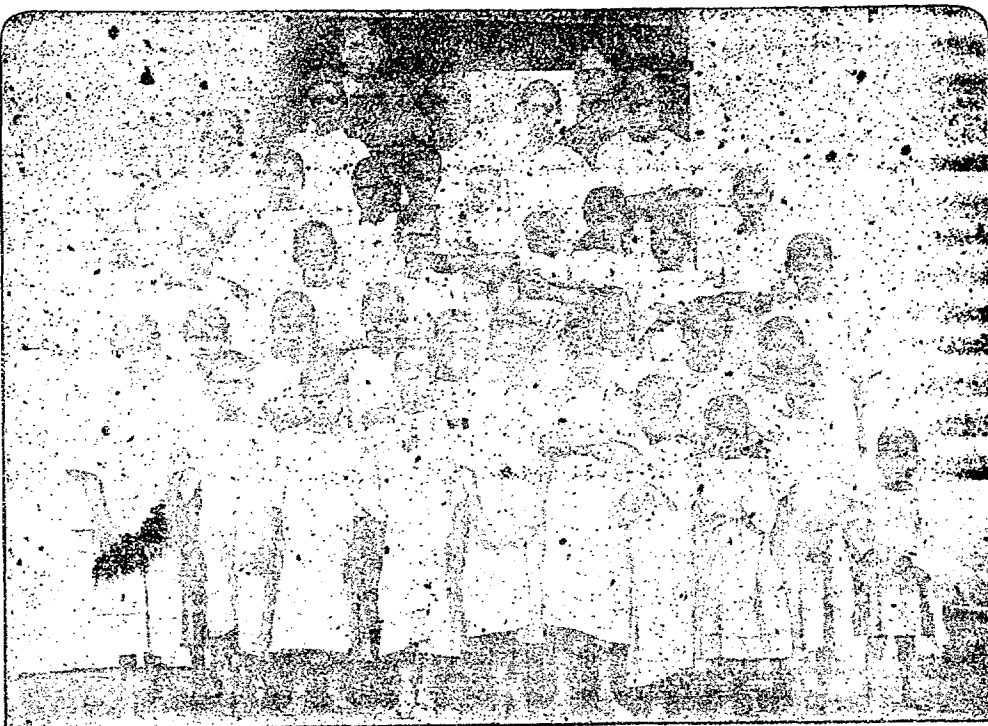
ఇటీవల కొత్త సృష్టిరహస్యమును కనిపెట్టిరి సాధారణ దీప్తకాంతి ఒక రంగు అద్దమునుండి వీలైన వస్తువుమీద ప్రసరింపజేసినప్పుడు ఆ వస్తువులోని అణువుల సంస్కరణలను చెందు భిన్నరంగులకాంతి లావిర్భవించును. ఏరంగు గలకాంతి ప్రసరించినప్పుడు ఏ రంగు ఇతరరంగుల కాంతిలు ఉద్భవించునో నిర్ణయించిరి.

డా॥ జదునాథ సర్కారు

కలకత్తా విశ్వవిద్యాలయ ఉపాధ్యక్షులు మదరాసు విశ్వవిద్యాలయమువారి యాజమాన్యమున ఆండర్సను హాలులో ఉపన్యసించుచున్నారు.

(వె. ఫో. బి.)

మదరాసు శిశుసంరక్షణాలయమునం దున్న అనాథ బాలికలు

(వె. ఫో. బి.)

శ్రీమద్విష్ణుపురాణము

పూర్వభాగము

[ప్రథమాంశ రెండవపంచిక

శ్రీమద్విష్ణుపురాణమును ద్వైతాద్వైత విశేషాద్వైత భాష్యములతోగూడ వాగ్విశిష్టా మంథకోణం శ్రీ వేదకల్యే శ్వరభవ గ్రంథవిక్రయ కాలాధిపతియగు శ్రీమద్వ్యాకృత్ర సంపన్న టి ఆర్. వ్యాసాచార్యగారు ప్రకటించిరి. పూర్వభాగము ప్రథమాంశ ప్రథమపంచికనుగూర్చి ఆంధ్రపత్రికలో నిది వరకే విమర్శ ప్రకటింపబడెను. ఇప్పుడు రెండవపంచికను చెన్నపురిలో ఉత్తరాదిమత స్వామిల యేకైంటుగానన్న మధ్యభాస్రసంపన్న మధ్యభావాచార్యులుగారు మాకు పంపిరి. దీనిని కృతజ్ఞతతో నందుకొంటిమి. ఆత్మ ముద్రణాదులలో మొదటిసంపికను దానికిని యెట్టిభేదమును లేదు. మొదటిపంచిక యం దీగ్రంథమునుగూర్చి పండితు లొసంగిన అభిప్రాయములు చాల వివరింపబడెను. ఈ రెండవపంచికయందు కవిభూషణ శ్రీ కుమారతాతాచార్య (తిరువల్లిక్కేటి చెన్నపురి) ఎస్. నువ్వా రావు సహాయసంస్కృత పండితుడు, (ప్రెసి డెన్సికా లేజి మదరాసు) గార్లొసంగిన సుభిప్రాయములుమాత్రమే ప్రకటింపబడెను.

మొదటిసంపికయందు మొదటి అయిదు అధ్యాయములు కలవు. ఈరెండవ పంచికయందు ఆరవ అధ్యాయము ప్రారంభింపబడినది. దీనియందు 6 మొదలు 13 వ వరకును 8 అధ్యాయములు కలవు. పదమూడవ అధ్యాయమున 82 వ శ్లోకము వరకును దీనియందు ముడిపెట్టబడెను. మొదటిసంపికలోని విదవ అధ్యాయములకును వరుసగా 35, 70, 27, 52, 66 మొత్తము 250 శ్లోకములు కలవు. రెండవపంచికలోని ఎనిమిది అధ్యాయములకును వరుసగా 42, 48, 35, 149, 21, 57, 75, 82 మొత్తము. 509 శ్లోకములు కలవు. ఈ రెండుసంపికలలోను కలసి మొత్తము 759 శ్లోకములు కలవు. ఈరెండు సంపికలలోనుగూడి విషయనూచికలు లేవు గాని ప్రతి అధ్యాయం భమునందును ఆయధ్యాయమునందలి విషయములు సంగ్రహము

గా వివరింపబడినవి. ఒక్కొక్కపంచిక వెల ఒకరూపాయ మాత్రమే. రేపరులైందు మాత్రమే కలదు. వలయునా రీతుల వ్రాయవలెను. (శ్రీమద్వ్యాకృత్ర సంపన్నులైన మధ్యభావాచారి గారు, 18 సింగరాచారి వీధి, తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు.

గాంధీ శతకము

గ్రంథకర్త శ్రీయుత భాగవతుల నరసింహశర్మగారు వేనుచుక్క గ్రంథముల ప్రాడివెద్దివారి వీధి, బరంపురం, గంజం జిల్లా) వారిచే కాంగ్రెసు యెడిమనగా ప్రకటింపబడిన యీ శతకము నందుకొంటిమి. ఇది పాకెటు సైజు న 108 పేజీలును 108 సీపద్యములును కలిగియున్నది. "నిఖిల జనలోక సంబంధి, సహితరంధి, సాంద్రధీకంధి, శ్రీ కర్మ చంద్రగాంధి" అనునవి ప్రతి పద్యమునకును కడపటి రెండు గీతపాదములుపై యున్నవి. ఈ శతకమునందలి పద్యములలో చక్కనినీతులు లెక్కకు విక్కిలిగా పొందుపరుపబడినవి. పద్యములకైలి దాక్షాపాకమును వారికే పాకమునుగూడ గాదు. వీనికి చెంటికిని మధ్యగానన్నది. దీనివల నాలుగణాలు మాత్రమే.

సర్ రమణభాయి యం. నీలకంఠ

బి. యే. యల్. యల్. బి గారి మరణము

వీరు గుజరాతుభాషలో గొప్ప విద్వాంసులు. వీరు ఆ భాషలో రచించిన హాస్యరసప్రధానమైన విసోదగ్రంథములు బొంబాయిరాష్ట్రములో నుప్రసిద్ధములై యున్నవి. వీరు రాజకీయములందును సంఘసంస్కరణాభివృద్ధియందును దీక్షానురతులు.

బొంబాయిలో జరిగిన గుజరాతీ సాహిత్యపరివత్తునకు ఆ ధ్యక్షులై యుండిరి. ఆహమ్మదాబాదు మ్యునిసిపలుకాన్సిలులో 20 సం॥రములనుండి ప్రాధాన్యమువహించి పనిచేసిరి. వీరు నిన్న మధ్యాహ్నము (6 తేదీ) పరలోకగతులైరి. (శ్రీ ప్రెసు)

నైమనుగారి చమత్కారము

శ్రీశ్రీశ్రీశ్రీ

నైమనుకమిషనువారు స్వంత ప్రకటనల గా విచుటయగాక, అసోసియేటెడు ప్రెస్సు వారిద్వారా తరుచుగ తమయభిప్రాయములను వెల్లడిజేయుచున్నారు. బహిష్కార వివాదముతో దేశమంతయు మారుమ్రోగు చున్నను, వీరి కాశబ్దము వినబడుటయే లేదు. ఎక్కడ జూచినను, వీరికి స్వాగతమే కనుపించు చున్నది. జార్జి జోసెఫ్ గారు దెలిపినటుల నైమనుగారి ప్రకటనలు వారి మనోభావమునే వెల్లడి జేయుచున్న యెడల, వీరు అత్యల్ప శంతుఘ్నులని చెప్పవచ్చును. వీరిని తృప్తిపరచుటకు ఎట్టి ప్రయత్న మవసరము లేదు. “ప్రజలదృష్ట్యధము కోపమును సూచించక, స్వాగతభావమునే సూచించుచున్న” దని నైమనుగారు అసోసియేటెడు ప్రెస్సువారితో చెలిపిరి. చెన్న రాజధానిలో దిరిగిన పక్షముదినములును, వీరికి సుస్వాగతమే జరిగెనట. గుంటూరు, చెన్నై, తంజావూరు, మధుర మున్నగు ప్రదేశములలో జరిగిన హరితాళములను స్వాగతముగనే భావింప గలుగుట బట్టి, వైరాగ్యమునందు వీరు తురీయావస్థ గాంచిరిని యూహింపవలసివచ్చును. మధురలో హరితాళము సంపూర్ణముగ జరిగెనని, జార్జి జోసెఫ్ గారు ప్రకటించుచున్నారు. కమిషనువారు మధురమీనాక్షి దేవాలయమును దర్శించిరను వార్త నయినను అనత్య మని తేలెను. మధుర రైలుస్టేషను యొద్ద మూత్రము మూడు తమల పాకుల దుకాణములు ఉండి యుండెననియు ఈ దుకాణదారులును ప్రోద్బలపరచుటకు నూర్చుకుపోలినవారు కావలసివచ్చిరనియు, జోసెఫ్ గారు చెలిపిరి.

ఈమారు మూత్రము నల్లజెండా లక్కడక్కడ గనుపించినటుల నైమనుగారి కంగీకరించిరి. కాని, వీరికి ప్రక్కనే జనుల సంతోషము వెలువడుటచే నైమనుగారు ముగిసిపోయిన అచార్యముగ భావించిరి. వీరికి గావించబడిన స్వాగతములు ఎంతయో తంటాలుపడి ఏర్పాటుచేయబడెనని, నైమనుగారు భావించుటలేదు. కమిషనువారు చృత్రిమపు స్వాగతము లెవ్వయో హృదయపూర్వముగ స్వాగతము లెవ్వయో చెలిసికొనలేనంత మూఢులు గారని, నైమనుగారి రధిజేపించిరి. నైమనుగారి న్యాయవాద లౌకల్య ఎందువలన సువ్యక్తమగుచున్నది. సెలెన్సు కమిటీలు నియమింపబడినను నియమింపబడ కున్నను, ఎత్తుర సాక్ష్యమిచ్చినను సాక్ష్యమీయకున్నను తమవనిని తాము ముగించెదమని నైమనుగారు గట్టిగ చాటుచున్నారు. ఇట్టి క్రిటికీ వీరికిగలదని ఎవ్వరెరుం

గరు? నైమనుగారి స్టేటుమెంటు హిందూ దేశమునకు రాకమునుపే సిద్ధముగనుండెనని గ్రహంపోలుగారు దెలిపియుండిరి. కమిషనురీపోర్టుగూడ ఇదివరకే సిద్ధముగ నున్నచో, ఆశ్చర్యపడ నవసరముండదు. కాంగ్రెసువిధానము వెలువడుచో దానిని కమిషను వారు పరిశీలించెదరట. దీనిని ఖండించుటకు నైమనుగారు తమ తెలివితేటల నన్నిటిని వినియోగించెదరని యూహించెదము. చెన్న రాజధానియందంతటను అనధికారనాయకులు తమను సత్కరించినటుల నైమనుగారు దెలుపుచున్నారు. ఇట్టి వారెవ్వరో నైమనుగారు సూచించిన నిజము తెలిసినచెడిది. ఏ రాజకీయపక్షపు నాయకులు వీరికి స్వాగత మొసగిరో విన గుతూహల మగుచున్నది. మధురలో అధికారులును, యూరపియనులును దప్ప, రాజకీయపక్షముల పేరుతో నెవరును కమిషను వారిని దర్శింపలేదని, జార్జి జోసెఫ్ గారు దెలుపుచున్నారు. ఇతర ప్రదేశములన్నిటిలో నిట్టి స్థితియే ప్రబలియుండెనని చెప్పవచ్చును. చెన్నపురిలో నిటీవల మొలచిన ప్రజాపక్షమును, రాజకీయ పక్షముని నైమను కమిషనువారు భావించుచున్నారో తెలియదు. ఈపక్షపు స్వాగతముగూర్చి నైమను గారయినను ఎక్కడ నుదాహరింపకుండుటయే మేలు. బహిష్కారోద్యమమును 'సాగించుచున్నవారు, కపట నటులని మాత్రము నైమనుగారు భావించుటలేదు. నిన్న రాత్రి అర్కోణముమీదుగ, కమిషనువారు ఢిల్లీకి బయలుదేరిరి. చెన్న రాజధాని, కమిషనును సంపూర్ణముగ బహిష్కరించి తన యనమ్మతిని దృఢముగ తెలిపెనుటకు సందియములేదు. ఇంగ్లండుకు నైమనుగా రెన్నికధిల నయినను దెలిపెదరుగాక! భారతీయులు బహిష్కారమును సాగించుటకు, ఆత్మగౌరవమును కాపాడుకొనుటయే ముఖ్యోద్దేశ్యముగాని, ఇతరులయెదుట ప్రదర్శనముజేయుట గానందుచే, ఇంగ్లండుకు బోయెడి అనత్యపు వార్తలను పాటింప నవసరము లేదు. గాంధీ మహాత్ముడు ధర్మిలు గారితో సూచించినటుల, భారతీయులు స్వరాజ్యనిర్మాణమునకు బూనునపుడే, ప్రస్తుత బహిష్కారము ఫలించును. దేశమున ఉత్సాహ మంతరించినదినము లతో, నైమను కమిషను గాకవలన, స్వాతంత్ర్యా సక్తి మరల ప్రబలుటచే, ఇయ్యది ప్రజలమహోక్షముగ లాభించెనని చెప్పవచ్చును. ఇంగ్లండు కీర్తిని మాత్రము నైమను కమిషను నిరూపకము యినుమడింప జేయజాలదు. భారత శాసనోపాధ్యక్షులగు మాల్వి మహమ్మదుగారు బజ్జెట్టునుగూర్చి ముచ్చటించుచు, బ్రిటీషు సామ్రాజ్యక్షీణతకు కమిషను నిరూపకులు ముఖ్యకారకు లయిరని, భావిచరిత్రకారుడు లెంకగలగని, స్పష్టపరచిరి. ఇందు అతిశయోక్తి గనుపించదు. రాయల్ కమిషను గ్రాంటును నిరాకరింపవలయునని, పండిత మోతీలాల్ నెహ్రూగారు భారత శాసనసభలో ప్రతిపాదించెదరని తెలియుచున్నది. వివిధపక్షములవారును నెహ్రూగారి తీర్మానము నంగీకరించి, శాసనసభాగౌరవమును కాపాడుట ధర్మము. భారత శాసనసభ వారిదివరకే అవి శ్యాసతీర్మానము గావించి యుండిరి. దాని కనుగుణముగ కమిషను గ్రాంటునుగూడ నిరాకరించి, బాధ్యతనాతను ప్రభుత్వమునకే వదలిపెట్టుట యత్యవసరము.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము రేపటి సినేటునభ

రేపటి దినము జరుగు ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయ పు సినేటునభ చాలముఖ్యమయినది. రాబోవు సంవత్సరపు బజ్జెట్టు మిగులనిరూత్సాహపేతు వగుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు విశ్వవిద్యాలయమునకు జేసెడి ధనసహాయము అల్పము. విశ్వవిద్యాలయమునకు తగినంతధన మిచ్చి, దానిని వినియోగించుటకు స్వేచ్ఛ నొసగినగాని, విశ్వవిద్యాలయస్వాతంత్ర్యమును ప్రతిష్ఠితముగాజాలదు. విశ్వవిద్యాలయము తలపెట్టిన పనులు నెరవేరజాలవు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకు ప్రత్యేకాశయములు కొన్ని గలవు. మాతృభాషలో విద్యగఱపుటకును, పరిశోధనకు ప్రోత్సాహ మొసగుటకును, ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము పూనుకొనునది. కాని ధనాభావముచే, ఇట్టి మనోరథ మీడేరుకున్నది. ప్రభుత్వమువారిండుకు తగినసహాయము జేయకున్నారు ప్రభుత్వము వారు విచారింప నిరాకరించుటచే, గ్రంథప్రకటనము, ఎక్కువెన్నను పని మున్నగునవి నిలిచిపోవలసివచ్చుచున్నవి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ పు నర్నిర్మాణ మవసరమనియు, అందుకై ప్రస్తుతచట్టమును సవరింపవలయు ననియు, సభ్యులు కొందరు తీర్మానములను పంపిరి. రేపటిదినము ఉపాధ్యక్షుని ఎన్నికయు రిజిస్ట్రారుగారి యెన్నికయు జరుగగలవు. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునం దెన్నిలోపము లున్నను ఉన్న తాదర్శములను సూచించి వానిసాఫల్యమునకై తదేకదీక్షతో పాటుబడుచు విశ్వవిద్యాలయమునకు స్వేచ్ఛను సంపాదించుటకై యావచ్చుక్తిని వినియోగించుచున్న కట్టమంచి రామలింగా రెడ్డిగారిని తిరిగి ఉపాధ్యక్షునిగ ఎన్నికొనుట సినేటునభవారి పరమధర్మము. ఆంధ్రులలో వీరికన్నను ఎక్కుడు నమధులుగాని ఉత్సాహవంతులుగాని నూతనాశయ ప్రపూరితులుగాని కనుపింపరు. మాతృభాషలో నున్నతవిద్య గఱపుటకు విశ్వవిద్యాలయము పాటుబడవలయుననుచో రామలింగారెడ్డిగారే యీ భారమును నిర్వహింపగలరు. రెడ్డిగారు జరుపనెంచిన కార్యము లింకను ప్రారంభమయినను గాలేదు. వీరు ప్రభుత్వమువారితో తరుచుగ వాదులాడవలసివచ్చుచున్నది. అందుచే రెడ్డిగారు తలపెట్టినపని పూర్తిగావలయుననిన, వారిని ఉపాధ్యక్షునిగ నెన్నికొనుట యవసరము. ఇది వారి కొక హెచ్చుగౌరవము లోనిదిగాదు. విశ్వవిద్యాలయము వెలుపల ఇంతకన్న హెచ్చు గౌరవములను రెడ్డిగారు సులభముగ బడయగలరు. విద్యాశాఖయందే గాక, రాజకీయ వ్యవహారములందు గూడ వారు ఎట్టి నేర్పరితనము జూపగలరో వెల్లడియయినది. రెడ్డిగారిని కోల్పోవుచో, ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయమునకు తీరని నష్టము వాటిల్లిగలదు. రెడ్డిగారు ఉపాధ్యక్షులుగ నుండుట వలన, విశ్వవిద్యాలయప్రతిష్ఠ యతిశయించెను. అందుచే సినేటునభ్యులు రామలింగారెడ్డిగారి నేకగ్రీవముగ నెన్నికొని, వారి సేవాలాభమును విశ్వవిద్యాలయమునకు దక్కింప గోరెదము. ఇట్టిసందిగ్ధ సమయమున, విశ్వవిద్యాలయపు ప్రోత్సాహనలరగు పీఠికాపురాధీశుడు తమపదవికి రాజీనామా నిచ్చుట ఆంధ్రుల దురదృష్టముదప్ప వేరుగాదు. ఇకముందును పితాపురం మహారాజగారు, విశ్వవిద్యాలయముపట్ల అభిమానాదరములను గనుపఱచి, తదభివృద్ధికై తోడ్పడెదరని నమ్మెదము.

ఇరువురు మంత్రుల రాజీనామా

పైమను కమిషనును బహిష్కరింపవలె నని శాసనసభవారు గావించిన తీర్మానమును గౌరవించి, తమ మంత్రిపదవులకు రాజీనామా నిచ్చిన రంగ నాథమొదలిగారిని, ఆరోగ్యస్వామి మొదలిగారిని మనఃస్ఫూర్తిగ నభినందించుచున్నారము. శాసన సభవారి తీర్మానమునకు పృథివీకముగ ప్రవర్తించిన ప్రధాన మంత్రిగారే ముఖ్యముగ రాజీనామా నీయవలసియుండెను. వారలు గావించరయి తమ ఉద్యోగపదవిచే ముఖ్యమని ఎంచి, స్వపక్షమును, శాసనసభను గూడ వీరు తృణీకరించిరి. ఇట్టివారు మంత్రులుగ నిలిచియుండుటయు, శాసనసభను గౌరవించిన మంత్రులు రాజీనామా నీయవలసి తచ్చుటయు, ప్రస్తుతసంస్కరణవిధాన ఫలితము దప్ప జేరు గాదు. మధ్యరాష్ట్రమంత్రులును, సంయుక్త రాష్ట్రమంత్రులును ఏమిచేసెదరో చూడవలయును. సంస్కరణ చట్టనియమముల ననుసరించి, యీ మంత్రులు రాజీనామా నీయవసరము లేదు. కాని ట్రాన్సుఫర్డు శాఖలగూర్చిన వివరములను పైమను కమిషనువారికి దెలుపవలసి యుండుటచే, మంత్రు లట్టి మయిల సోకుట కంగీకరింపక, రాజీనామానిచ్చి ఆత్మగౌరవమును నిలుపుకొనిరి. ఇటీవల మెయిలు పత్రిక వైయిరువుర మంత్రులపై తన ఆక్రోశమును వెల్లిబుచ్చుచున్నది. వీరు రాజీనామా నిచ్చితీరవల యు నని గర్జించు చున్నది. ప్రభుత్వోద్దేశ్యముల గ్రహింపగల మెయిలుపత్రికయార్యాటములు ఫలింప కుండునా? రాజీనామా నిచ్చినమంత్రులకు బదులుగ యిరువురుమంత్రులను సూచింపవలయునని, గవర్నరుగారు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యునిగాని కోరెదరని తెలి యుచున్నది. వీరు ముత్తయ్యమొదలిమూరు గారిని జస్టిసు పక్షసభ్యులగు సి. టి. రాజనుగానిని గాని, ది. బ. కృష్ణకామయరుగారిని గాని సహాయ మంత్రు లుగ జేర్చికొందురనియు, వదంతులు ప్రబలియున్నవి. జస్టిసుపక్షమువారు కోయంబత్తూరు తీర్మానములకు విరుద్ధముగ మంత్రిపదవులను స్వీకరింప నవకాశ మిచ్చుట, మిగుల అసభ్యముగనుండును. మంత్రులెవ్వరు నియమితు లయినను, శాసనసభవారు అవిశ్వాస ము గనుబట్టి, ద్వంద్వపరిపాలనము సంతరింపజేయు ప్రయత్నింప వలయును. ఇంతియగాక, పైమను కమి షనుకు తోడ్పడగూడ దని శాసనసభ తీర్మానించి నపుడు, దానికి విరుద్ధముగ కమిషనుకు తోడ్పడ నెంచిన మంత్రులను స్థానభ్రష్టుల గావించుట, సభవారి పరమధర్మ మగుచున్నది. పైమను కమిషనువాసి చెన్నరాజభానికి వచ్చి చేసిన సునకార్యములలో ఇరువురు మంత్రుల రాజీనామాకు కారణ భూతు లగుట ముఖ్యముగ పెండ్లిని దగియున్నది. ఇట్టి పర్యవసానము గాంచి, పైమనుగారు సంతోషపడెదరని గాబోలు.

ఇంకను సమయము రాలేదా?

ప్రభుత్వ కార్యముల పరీక్షాఫలముని, స్వయం శాఖను వేరుజేయవలయు నని, కాంగ్రెసు పుట్టిన నాటినుండియు గోరుచుండును. ఇట్టిసంస్కరణ పని సరమని, శాసనసభ లెంతకాలమునుండియో తెలు పుచునే యుండెను. ప్రభుత్వమునాను గూడ ఈ కోర్కె న్యాయమయినదని అంగీకరించిరి. సంస్కరణములకు పూర్వమే పంగదేశమును దీనిసంస్కరణ ము ప్రవేశపెట్టబడునని ప్రకటించిరి. కాని ఇంతవర

కేరాష్ట్రమునందును ఇట్టి ఏర్పాటు జరుగలేదు. పం జాబుశాసనసభలో, నిన్నటిదిన మీద్రాక్షచర్మింపబ డెను. హైకోర్టువారు మేజిస్ట్రేటులు గావించెడి అక్ర మపు తీర్పులను పలుమారు నిరసించుట కిట్టి ఏర్పా టే కారణ మని, అప్టల్ హక్కుగారు స్పష్టముగ చెలిపిరి. ప్రజాప్రతినిధులు వీరిప్రతిపాదనను ఆమో దించిరి. కాని ఆర్థికసభ్యుడు మాత్రము సంస్కరణ మున కింకను సమయమురాలేదనెను. ఎప్పటికింకను సమయమువచ్చునో తెలియదు. కార్యనిర్వాహకప్ర భుత్వాధికారమును బలహీనపరచుటకు, ప్రభుత్వము వారు పూనుకొనరని, వీరు తేటపరచిరి. ప్రజాప్రతి నిధులు గోరెడి సంస్కరణము వాంఛనీయమే యని మాత్రము ఆర్థికసభ్యుడంగీకరించెను. కాని కేవలము సిద్ధాంతములనే నమ్ముకొనగలదని, ఇతడు మందలిం చుచున్నాడు. సాంఘికవైషమ్యము లధికముగ ను న్నవిగాన, యిట్టి సంస్కరణము జరుగ వీలులేదనుట, వ్యర్థపాదము. న్యాయము నిష్కర్షగ జరుగవలయు నా లేదా? అక్కర లేనియెడల, న్యాయస్థానము లను రద్దుజేసి, మామూలులాను కొనసాగింపవలెనని, ప్రజాప్రతినిధు లొకడు చెప్పిన ప్రత్యుత్తరము సమంజసముగ నున్నది. స్వపరిపాలనము నీ య కుం డు ట కు ను, నాంఘిక వైష మ్యములే సాకగుచున్నవి. ప్రభుత్వశాఖలను పడ దీయకుండుటకును ఇదియే సాకయినది. ఇట్టిస్వల్ప సంస్కరణము నొనగుటకే సమయము రానియెడల స్వపరిపాలనము నొనగుట కెప్పుడు సమయమువచ్చు నో యూహింపవచ్చును. ప్రభుత్వసభ్యుని హేతువా దము శాసనసభకు నచ్చలేదు. అఫ్జల్ హక్కు గారి తీర్మాన మామోదింపబడెను. ప్రభుత్వము వా రీతీర్మానము నెంతవర కమలులోకి తెచ్చెదరో చూడవలయును.

పైవ్యపు ఖర్చు : క్రాశ్చర్య గాని కోర్కె

రాజీపు సంవత్సరమున పైవ్యపు ఖర్చు నె ను క టి క న్న హెచ్చుగ అంచనా వేయ బడెను. దీనిని తగ్గించ వలయు ననిన, పైవ్యము నందు భారతీయ డ్యో గు ల ను నియ మించుట యవసరము కాని అందు కవకాశము లేకుండు స్పష్టముగ గలదు. సమాచారము తిరిస్కరింప బడెను. ప్రభుత్వపు రావిడి అగ్గివోపుచున్నది. నల్ల మందు రాబడి తగ్గెను. రాష్ట్రపుకష్టము లడుగంపె ను. ఇకకంటాక్కు తగ్గుచున్నది. సుంకములరాబడి వృద్ధియగుటలేదు. ప్రజలు చెల్లించువన్నులభారము తగ్గుటలేదు. ఉప్పువన్ను, పోప్టలులేట్లు మున్నగు వానిని తగ్గించవీలులేదని ఆర్థికసభ్యుడు చెప్పెను. కాని పైవ్యపుఖర్చుచూర్చును హెచ్చు కారణమునని కో రుచున్నాడు. పామువిమాన దళములసంఖ్య పెరిగి నది. చినాకు పైవ్యమును బంపుటచే గలిగిన ఖనపాథ ము పైనిక పునర్నిర్మాణముక్రింద వ్యయమయ్యెను. పెర్రెట్టు లిటులుండు మూంపునుసంస్కరణలని కలనల్ క్రాశ్చర్యగాని బట్టలంచనాలో సూచించ బడిన ఖర్చునికను హెచ్చుజేయవలయు నని కోరు ట, ఎంతవితయో యూహింపవచ్చును. ఇట్టికోర్కె తో బనిలేకనే ఖర్చు దానియంతట అదియే పెరు గును. పైవ్యమును సౌఖ్యవృద్ధిలో నుంచవలయు ననిన బడ్జెటుఖర్చు ఏమాత్రము సరిపోవదనియు ఆర్థికసభ్యు డు చాలినంతధనము నొనగలేదనియు పైనికోర్కె

గులకు ప్రస్తుతపుఖర్చు తృప్తినింపదనియు, బ్రిటిషు ఉద్యోగులసంఖ్య చాలితక్కువుగ నున్నదనియు, క్రాశ్చర్యగాని వగచిరి. కడుబీదదగు హిందూదేశ ముపై క్రాశ్చర్య బోలు యూ ర పి యను లెట్టి బరువులను బడనేయ నెంచుచున్నారో యూ హింపవచ్చును. ప్రజలును వారి ప్రతినిధులును నిస్స హాయు లగుటచే, యూరపియనుప్రముఖుల సల హాలు కొనసాగునో రాశ్చర్య ముండదు.

అధ్యక్షునినిర్ణయము

నీ రెక్కడ దొరకునో కనిపెట్టుట కొకయుద్యోగిని బాంబాయి ప్రభుత్వమువారు నియమించి యుండిరి. ఈ నియమకము పట్ల అసమ్మతి జూపుటకు శాసనసభ్యులు ప్రయత్నిం పగ, ఇందుకు సంబంధించిన గ్రాంటును వోటుజే యవీలులేని యంశములలో ప్రభుత్వమువారుచేర్చిరి. ఇట్టి ఖర్చుపై వోటుజేయుటకు శాసనసభకు హక్కు న్నను ఉద్యోగమును నిర్వహించువారు మిలిటరీ సభ్యు లగుటచే గ్రాంటును వోటుజేయ వీలులేని యంశములలోజేర్చినట్లు ప్రభుత్వమువారిదివరకు జవాబుచెప్పిరి. ఇట్టిజవాబు ఎంతనిస్సారమో యూ హింపవచ్చును. ప్రజాప్రతినిధులహక్కులను నిష్కారణముగ భంగపఱచుట కిది హేతువగు చున్నది. శాసన సభాధ్యక్షుడుగూడ ప్రభుత్వ సమాధానము నంగీకరించి గ్రాంటుపై వోటుజేయవీలులేదని నిర్ణ యించుట మిగుల శోచనీయము.

ఇరాకు పరిస్థితులు బాగులేవు

(బిము సర్కిసు)

లండన్, మార్చి 5:—ఇరాకు పరిస్థితులు మరింత తీవ్ర రూపము దాల్చుచున్నది. తక్షణము ఆసిరియనులో కాష్మి టప బ్రిటిషు ప్రభుత్వము "ఎమర్జెన్సీ" యానుకూల సినియగ నున్నది. బ్రిటన్ పట్ల ఇరాక్ ను సుల్తానుకు మైత్రియున్నట్లు గన్పించవలసియున్నది. ఇరాక్ ను గావాలికు మందులండు నాట: గ్రెని ఆయుధములకు పక్కయి జేయుచున్నట్లు అనుమానము చున్నాడు. ఇదియసాదుతో బాడను చెట్టుకొన్నచో ఇండి యలో రాయలకమిషను విషయమై ముసల్మానులు ప్రతికూ లు రరుతురని బ్రిటిషు రాజకీయవేత్తల భయపడుచున్నాడు. ఇంతవరకు ఆకలిపై స్వల్పము కలిగినకుండ ఆయుధము జేయు లకు భారత ముసల్మానులు బైటల ఎటుల పరిమియిచో యను భయమే యుండుచున్నాడు. ప్రస్తుత భయముచే నర్తక పరి స్థితులు పాడైవి.

నల్ పత్రిక గవర్

(బిము సర్కిసు)

లండన్, మార్చి 5:—బ్రిటిషు ప్రవాసావాత్మ్యులకు ప్రయత్నము జేరెటగింపన్న పత్రిక గవర్నరానికి కస్టర్వ జీవులక్షణములో చుట్టూరని అంశముల దానియని ఆంధ్రుల అభిప్రాయము. బ్రిటిషు ప్రవాసావాత్మ్యులకు ప్రయత్నములను జేయుచున్నాడు. రాష్ట్రముగారు నిర్దిష్టపాదముగారు ఈ విషయమై ఆ వేషిం ఆతనిని నియమించు ఆధికారమే యనిరి. కాని అం తముగివాయనది తనిరి. తనిని ప్రత్యుత్తరము కృత్రికము గజేవి. ముందేమో నుండును.

చెల్లెలులో ముద్దపరచునంశుభ్యులని గాల్చిన ల్యాం కావుగాని రి సందర్శించులారు. ఆతనికి ఎచ్చిలేదు. ఎడకోరి కుడు చెల్లెంలేనని తోపచూడ న్యాయని గాల్చెను. పర్ ఆల్ఫ్రెడ్ మాండునంపతులు - లన్డన్ సందారమును పూర్తిజేసి కొని పోవునెడుకు బయలుదేరిరి. చెల్లెం జూడవలంది గాని త్రోవలో నానాసంకలన భయముతో నాదిని పో గూడవనిరి.

విదేశవార్తలు

ముస్సోలినిగారి సింహగర్జనము

రోమ, మార్చి 4:— ఇటలీలో నున్న టోరొలో స్వల్ప సంఖ్యకలనుగూర్చి ముస్సోలినిగారిట్లు ప్రస్తావించిరి:— ఈ విషయమును ఈ ఒక్కసారి కేవల మాట్లాడెను. ఇదే కడపటి సారి. ఇంకొక పర్యాయము కే. లెవోజోజాపెదను. (వార్త వ్యాకరణము) ఆస్త్రియా ప్రభుత్వమునా ఆలోచనములు కోపమును గలుగజేయుచున్నవి. అన్యాయము. వారున్న ప్రజలమును ఇటలీలో ఇతర రాష్ట్రములకంటె ఆచరించుచున్నారమో అటులే ఆచరించుచున్నారము నిరంకితపరిపాలనము, బాధించుచు. సూర్యవంశము మేము జరిగించుచున్నార మనుట పరిహాసాస్పదము.

ఒక శతాబ్దము యూరపులో సగమునాక్రమించి తిరప్పే చములనుజేయించి, దేశభక్తులను కారాగారములందుంచి నిరంకితముగా నిర్మించుచున్నారములను ఏర్పాటు జేసియుంచుటకు ఆస్త్రియానుల కిప్పులముగామరిరి. అప్పుడు ఆడిజిలో ఇటలీ కోటానకోట్లు ఖర్చు జెట్టి మరమ్మతులనుజేయించి యభివృద్ధికరమును పనులనుజేసినది. అన్నిటికిని సహించుకొని సహనముగ ఇటలీ ప్రవర్తించుచున్నాను నారికి నేరములను ఆలోపించుట అన్యాయము. ఇటలీ నున్న 15 జర్మను పత్రికలు ఇటలీకి ప్రతిహేళముగ వ్రాయుచున్నవి. ఆట్టి వ్రాతలను నాశనముగాని వాటిని అడంచెదమనిరి. విశేషనివాంఛను ఇంకొక ప్రదేశమునకు బంపెదము. లేదా పూర్తిగ తొలగించెదము. జర్మనీతో కరణభావముచే ఆస్త్రియా ఇటలీజేయుచున్నది. కాని ఇటలీ సింహములై తనిచేయుటచే వాటియెల్లము సాగిరాకున్నవి జర్మనీతో మైత్రితో నుండునెడల ఇటలీ తలంపు కాని ఇటలీ కెట్టి యుద్ధద్రవ్యమును రానిది.

కమ్యూనిస్టులను బట్టుకొనుట

కియోవో, మార్చి 2:— బోక్సుగలలో కియోవో పట్టణమున చాలమంది కమ్యూనిస్టులను అరస్తుజేసిరి. 200 బాంబులు పరిశుభ్రమైనవనువులు దొరకినవి.

ప్రాతజర్మను కక్ష

బెర్లిన్, మార్చి 2:— మార్చి 20 సంవత్సరములు కాపురముండి జర్మను సేవలకు కత్తానుగా నుండి యానత్తు ఆస్తిని గోల్డ్స్మిత్తుచే పరిహారము నీయవలెనని జర్మను ప్రభుత్వమును గోరి జర్మనీ యుద్ధపరిహార సంఘము ఉపాధ్యక్షుని గజిల్దాకి పోయి పరిహారము నీయనిచో చంపెదనని హామీని కేల్చి బాంబులపెట్టెను. క్రిందబడచేసెను. అప్పుడవతమున జర్మను అధికారికి ప్రమాదము గలుగలేదు. ఆకక్షను అరస్తుజేసిరి.

స్వాంగు హేలో దొంగతనము

చీనా అంతర్జాతీయ ప్రదేశములో చిక్కులు
స్వాంగు హేలో మార్చి 3:— చీనా అంతర్జాతీయ ప్రదేశములో మనుష్యులను నాత్తుకు భారముగ ఎత్తుకపోవుచున్నారట. పోలిసువాడు తుపాకిగుండు తగిలినను కేరెములో దిగని కోట్లును కరించి 24 గురిని అకస్మికముగ బట్టుకొనిరి. 7 ఎండ్ల చీనా బాలుని విడిపించిరి. 20000 పానులను పరిహారము ఇచ్చినగాని దొంగలు ఆబాజుని విడిచిపెట్టెను. చీనా ట్రాన్స్సిబాల్ట్రా కంపెనీలో 10000 పానుల బంగారు కడ్డలను దొంగిలించిరట. దొంగలు పారిపోయిరి.

శ్యామో అల్లరులు

వెర్లిన్, మార్చి 3:— శ్యామోపరిపాలకుడు మాబం టెన్కో మాట్లాడిరి. తమ ప్రత్యుత్తరమును ఇచ్చుటకు కొంత గడువువలెననియు తమకోర్కెలను పరిపాలకుడు ఆమోదించి నట్లుల ఆనుకొంటిమనియు నిలియజేసిరి చాలవరకు ఆపోహములు తొలగినవి. 12 నెలల క్రిందటికంటె పరిస్థితులు ఇప్పుడు చాలా బాగున్నది.

ల నో ఆంజెలేస్ విమానము లేకుహర్ష్యులలో నురక్షితముగ దిగినది.

జావాను చక్రవర్తి పట్టాభిషేకము:— జావానులో చక్రవర్తి చనిపోయిన సంవత్సరాంతమున గాని నూతనచక్రవర్తి పట్టాభిషేకము జరుగదు. పట్టాభిషేకశుభదినము నిర్ణయించిన పిదప పురోహితులు పూర్వపు చక్రవర్తులు పూజ్యబడినచోటికి బోయి పితృలోకములో నున్నవారి ఆత్మలకు తెలియబరచెదరు. నూతనచక్రవర్తి మేయిజి టెన్సోగారి పట్టాభిషేకసమయమున పురోహితు లీతంతుముగించి వచ్చుచున్నారు. (సెంట్రలు న్యూసు)

విరిమిస్త్రిస్ట్టు అధ్యక్షులగు కాన్గ్రెసుగారి స్పెషలురైలు కనడాకుబోవుచుండగ ప్రమాదవశమున పట్టాలుతప్పి పడెను. రైలు అడుగుభాగము కాననగును. (సెంట్రలు న్యూసు)

హెన్రీ ఫోర్డుగారు, తామసు ఎడిసనుగారు

మోటారుకారులను కనిపెట్టిన సుప్రసిద్ధ అమెరికా కోటిశ్వరులగు హెన్రీ ఫోర్డుగారు (ఎడమవైపు) తమ బాల్బుమిత్తులగు తామసుఎడిసను గ్రామఫోను యంత్రమును కనిపెట్టిన మహనీయుని కలిసి కొని కరస్పర్యనము గావించుట.

జినిపెపు లేఖ ప్రకటన మగుటకు ముందే ఒకశోజా క్రిందటనే డెయిలీ మెయిలు ప్రకటించబడె ననియు ఆడెట్లు అనియు అధికార రహస్యములను బయల్పెట్టినందులకు డెయిలీ మెయిలుపత్రికపై చర్యను దీసికొనవలెననియు డెయిలీ పాపార్లు పత్రిక నూచించుచున్నది.

వెరింగిను ప్రభువు హ్యూవోగారుచే గాధపడుచున్న హెన్రీ కోర్టుకు దీసికొనిపోయిరి. ఆతనిపై ఎక్స్ ప్రెస్సివను ప్రాసీడింగు ఉన్నది. అనగా ఒక ప్రభుత్వమునుండి పారిపోయివచ్చిన నేరములు అసలుప్రభుత్వమునకు అప్పగించుట ఎక్స్ ప్రెస్సివను అనెదరు.

పద్మావతి పెద్దన భారతీయుడు
 పెంపొలుతులో గల ప్రకృతి గానము పరిశోధనా గార
 మందు పరిశోధకులుగావని చెయుచున్న కె.ఎ. కృష్ణస్వామి,
 సి. పి. నాగార్జున శర్మలను గూర్చి ప్రకృతి గాన
 గారు అను పేరుపెట్టిన గ్రంథము చదివినపుడు ఇంగ్లాండునకు
 వారికి.

హోస్ పేట నుండి	కొత్తూరు నుండి
బయలు దేరుట పగలు 3-55	బయలు దేరుట ఉపయ 7-45
కొత్తూరు నుండి రాత్రి 7-47	హోస్ పేట దేరుట 11-80

వృత్తాంతలేఖలు

కదిరి

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాలమానము

మార్చి 4:— ఇప్పటికే వేసవికాలప్రభావము తీవ్రముగానున్నది. ఎండలతిక్తముగ కాయమున్నది. వర్షములేకున్నది.

శ్రీ లక్ష్మీస్వస్తిహస్తామివారి బ్రహ్మాత్మనము
భాద్ర శ్రీలక్ష్మీస్వస్తిహస్తామివారి దేవాలయము పురాతనముగ, ప్రసిద్ధములయిన సర్వజనవిశేషము. ప్రతిసంవత్సరము జగదంబు తిరునాళ మురిత విఖ్యాతమైనది. తిరుపతి పాలెనే పురాణపురాణాత్మకముగ నున్నదనుట అతిశయోక్తి కాలేదు. వేలకొలది భక్తాదులు ఆంధ్రజిల్లాలు విశేషము దత్తమండలమునందీయు, మైసూరు మున్నగు దూరరాష్ట్రములనుండియు, ఆకర్షింపబడుచున్నార. సుమారు 15 వేలకు తక్కువ కాకుండ జనులు ప్రతిసంవత్సరము యితరచోట్లనుండి వచ్చెదరు. ఈసంవత్సరము యింకను ఎక్కువగానే రాగలదని యూహింపబడుచున్నది.

ఖడ్గరు ప్రచారము

మదనపల్లి ఖడ్గరుష్టాగ్నవారు తిరునాళముగాను యిచ్చట మార్చి ఏర్పాటు త్వరలో చేయుచున్నారని తెలుపుటకు సంతోషించుచున్నాము. ప్రచారము బాగుగ జరగగలదని నమ్మెదము.

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

శ్రీరాధాకృష్ణ సమాజం, రాజమండ్రి

విజయనగరము, 1-3-29:— ప్రేమసమాజమువారు మా యూర 8 నాటికములను ప్రదర్శించిరి. 27, 29 తేదీలందు ప్రహ్లాద, చిత్రసేథియముల ప్రదర్శించిరి. ఈసమాజమునందు అందరు సుమారు గాననందు పరిచితులు. ప్రాత్రప్రభాతమునందు సమగ్రము. శ్రీయంత గున్నేశ్వరరావుగారిచే తయారుచేయబడిన నటకలు ఆంధ్రదేశమున శ్రీ ప్రాత్రప్రభాతమునందు కల్యాణము ముప్పటి జగదరాజుగారు ఆంధ్రజాతక కళాపురాణ విరుదంబునకు తగియున్నవారు. ఈ శ్రీ వేదధారలలోని కల్యాణ మార్గదర్శకులయి చిరకాలము భవిష్యత్తు, శ్రీలక్ష్మి గల సహజలాలిత్యము, ప్రాథమ్య, వినయసంపత్తి, మున్నగు స్వభావములను, ఆయా యవస్థలలో రసంతముగ పోషించుటలో నింతకన్న సమర్థులరుదు. శ్రీయంత బ్రహ్మజ్ఞాన్యుల నుభౌ రావుగారు గాఢభక్తిమైన పురుషగాత్రముగల్గి, సమయోచిత ప్రాత్రప్రభాతమున దీనిపోక సభావశ్యత గల్గియుండిరి. కిరసల, బాహుళ్య వేదములను రెండును ధరించి ముదిటినుండి తుడవ గ్రువ జిక్కివిధముగ రక్షింప కట్టించిరి.

ప్రహ్లాదవిషయమున ఒక్కసంగతి విశేషము. ఈనాటికము లేలు శ్రీమతి ప్రభాకరరామరావుగారు రచించిరి. రచన చక్కగనున్నది. కథాకల్పన అద్భుతముగానున్నది. కథాసాయికి మొదలునుండి తుదివరకగూడ ప్రామాణ్యత గల్గియున్నది. హిరణ్యకశిపువు ఎన్నియోసార్లు లీలాపతిద్వారాగూడ ప్రహ్లాదుని బోధించెను. లీలాపతి యెన్నోభంగల బ్రతిహతము. చివరకు భక్తయోధాసారథియై విషప్రయోగముగూడ ఖయిముఖ్యము ప్రహ్లాదనికే చేసెను. కృష్ణమహార్యులుగారి నాటకముకన్న ఇది రసవంతముగా నున్నది.

కో ఆపరేటివ్ అర్బన్ క్లబ్కు ఎన్నికలు

ఈ ద్వారాకు ఎన్నికలలో కాంగ్రెస్ పార్టీకి సంఘము సుమారు విశేషముగ మార్చబడినది. ఈసంవత్సరమునకు శ్రీయంత శ్రీమారు సుభాషరావుసంతులుగారు అధ్యక్షులుగను, శ్రీయంత గాదె బలరామదాసుగారు కార్యదర్శిగను, శ్రీయంత విక్రమ్చోలు (విశ్వనాథం) బి. ఎ. ఎఫ్. టి. గారు సహాయ కార్యదర్శిగను, శ్రీయంత వోరగంటి సోమసుందరావు లు ఎన్నికయినారు. అట్టి సభ్యులు, మున్సిపల్ కమిషనరీ పాత్రుడ, కొమ్మజ్ఞాన్యుల సూర్యనారాయణ, సక్రమముగా తాతాచార్లుగార్లు కార్యనిర్వాహక సభ్యులుగా నెన్నుకొనబడిరి.

ది జనరల్ అసూరెన్సు సొసైటీ లిమిటెడ్. (అజ్మిర్)

THE GENERAL ASSURANCE SOCIETY LTD. AJMER.

ఇండియన్ భీమా కంపెనీలలో కెల్ల అభివృద్ధిలో నున్నది.

1926 సంవత్సరములో
మొత్తము 22—8—0

పాలనీల మొత్తం
సంవత్సర ఆదాయము
1927 సం॥లో వ్యాపారము

రూ॥ 30,00,000
7,00,000
88,00,000

(క్రిందటి సంవత్సరముకంటె
రెండింతలుగా అభివృద్ధి గావడినది.)

మీర కొనుగోలు చేయుట కనుక మీరు ముందు, ఉన్నత స్థాన మాత్రమించిన దిదియే.
ఎంకియా, బాన్సు సిలోనునందలిను ఏకైకముగా భావించితిమి.

8477

V. Rama Rao B. Com, Chief Agent for Ganjam & Vizag Dts, Tuni or
M. Madhava Rao, B. A., Chief Agent Bellary or
J. S. Reddy Chief Agent for Cuddapah and Anantapur Dts. Tadpathri.

కాకినాడ కాలేజీ దినము

ప్రాత విద్యార్థిసంఘ వర్ధంతి

(స్వకీయవిలేఖరి)

కాకినాడ, మార్చి 4:— ఈ యదయమున ప్రాత విద్యార్థుల సంఘము డాక్టర్ వేలూరి రామకృష్ణారావుగారి యధ్యక్షతక్రింద సమావేశమయ్యెను. కాలేజీలో విద్యార్థిగాను ఉపాధ్యాయుడుగాను సుమారు 18 సం॥ ఉండి పనిచేసిన పెడపర్తి సుబ్రహ్మణ్యంగారి మరణమునకు విచారమున తెలుపు తీర్మానము చేయబడిన ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునందీ డాక్టరు విరుదమును పొందినందులకు సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారిని అభినందించిరి. గత సంవత్సరమున యీ సంఘమువారు బయల్దేరిన జ్ఞాపకచిహ్న నిధులను గురించి యాలోచించెను. జూబిలీ మెమోరియల్ ఫండు రూ॥ 500 లకును యింకను సుమారు రూ॥ 200 లు చేరవలసి యున్నదని చెప్పినవ్యక్తులు మేజర్ కొర్ర వెంకటరమణారావుగారు రూ॥ 50 లును మరికొందరు కొన్నిచందాలను యిచ్చిరి. కీ॥ శ్రీ॥ మల్లాది వెంకటరామ్రామి సార్వకవిహ్మమును నిధిని సంపాదించువయములో క్వరలో అది సమకూడునని ముగ్ధానిశిషులు చైర్యము దామోదర కృష్ణమూర్తిగారు హెచ్చరికగా చెప్పిరి.

బహిరంగసభ

విద్యార్థులు ప్రాతవిద్యార్థుల యల్పాహరణులైనః కిదర 4-30 గంటలకు హిరంగసభ జనపబడినది. పల్కుచునందిరి పల్లు కొందరు దయచేసి ఆంధ్ర సర్వోన్నతములైన శ్రీరావు వందరాజులుగారు, బైజక్ డిప్యూటీ కలెక్టరుగలరు.

శ్రీపెద్దాడ రామస్వామిగారి ప్రార్థనకీర్తనలతో సభ ప్రారంభమయ్యెను.

మేజరు రమణారావుగారు ఈ కాలేజీలో విద్యార్థిగా వుండినప్పటి విషయములను, పిమ్మట ఆయన వైద్యరంగభ్యసించుటకు యింగ్లండు వెళ్లుటయు, అక్కడ ఎం. బి. సి. యం. పరీక్షయందు యీయనను గెలుపొందునంద చేయుటయు, పిమ్మట యుద్ధకాలమున పనిచేయుటయు వీనినిన్నిటిని శ్రీ ఎం. పత్మవారాధియగారు (సీనియర్ డిప్యూటీ ఇన్స్ పెక్టరు ఆఫ్ స్కూలుస్, కాకినాడ) ప్రోత్సహించుటగాను పట్టుకుగాను, రమణారావుగారి దీక్షనుగురించియు, ఓటమిజుకకుండ జయము పొందునకు పట్టును సాగించుటయు ఈ సూతుల నగ్గడించి, అట్టి రమణారావుగారు ఈసభకు అధ్యక్షులుగానుండగోరిరి.

శ్రీ దామోదర కృష్ణమూర్తిగారు తీర్మానమును శలపరచి మేజరు రమణారావుగారు అధ్యక్షులసాసమును అలంకరింపగా, ప్రీన్సిపాలు రామకృష్ణరావుగారు కర్పూరహారమునైచి ఆయనను గౌరవించిరి.

అధ్యక్షుడు నవ్యప్రతినిధులముఖమున ఉపన్యసించెను. వట్టనారాయణగారి సాగడము తగినదియు, ఎం. బి. సి. ఎం. పరీక్షపావులకు తానే బాధ్యుడుగాని పరీక్షాధికారులకారనియు ఈజీవియాత్రగారకు వి. ఎం. ఎస్. పరీక్ష పావులచేసి, విలిబరీసర్వీసులో ప్రవేశించనలసిచ్చినదిగాని అంగు విశేషస్తోత్రమునకు తావులేదనియు, అట్లుచెల్లక ప్రభుత్వ ఆజ్ఞల నిరసనచేత వెంటనే చంపివేయించుననియు, అంతచేతనే యిప్పుడైనను కష్టమైనను విలిబరీసర్వీసులో 12 వలములు ఉంటినినియు చెప్పినవారికి మాతృభూమికిని బోంబుల ప్రతిహతించెను.

పిమ్మట కాలేజీకి బోంబును చెప్పిన వెనకటినిరికిని యిప్పటికిని భేదమునందీ యాభినింగుల ట్రైపుములు ఆశాస్త్రజ్ఞులుగానున్నవనియు, యివి కంటికి యింపుగా నుండునట్లు కట్టియుండుట ఆవసరమనియు, తానచువుమండలములో

ఆవసానము పొరలెత్ బాధ్యు మున్నగునది యుండేది యనియు, అవి తీసివేయుట తనకు యిష్టముగాలేదనియు తెలిపి, శరీరవ్యాధులము, ఆరోగ్యము వీని ప్రాముఖ్యమునుపరిచి హెచ్చరించిరి. చదువున కంతకాలమైతే వ్యయపరచుకొనవ్యాధులమునకుగూడ అంతకాలమును వినియోగింపవలెనని చెప్పిరి. తాను ఎఫ్. ఏ. క్లాసు యీ కాలేజీలో చదువుచుండినపుడు సర్ ఆర్. వెంకటరత్నం నాయుడుగారు ప్రీన్సిపాలుగా నుండేవారనియు, ఒకనాడు సోదరవిద్యార్థులందరకు ప్రీన్సిపాలు వ్యవహారము బాగుగాలేదని కట్టు కట్టదలచి కాలేజీని మానివేయవలెనని నిశ్చయించుకొని తననగూడ ఇష్టపక నటు చేసెననియు, అందునల తాను లీనింగుపర్తి ఫీల్డు తీసికొంటినినియు, అంతలో తక్కినవారందరకు తిరుగ కాలేజీ క్లాసులో కూర్చుండి తనను ఓటమిగాచేసి, తనపరాజయమున చెప్పుకొని కాలేజీలో చేరవలసినదని యనగా తనయాత్మగౌరవమునకు భంగమయ్యెంచి ఎంతో కష్టమునొంద పిమ్మట నక్రాసు క్రిస్టియనుకాలేజీలో చేరిననియు, ఇట్లు స్థానభివృత్తియ కలిగినందున ఒకవిధముగా మంచికే వచ్చినదని యనకొనుచున్నాననియు, మద్రాసులో చదువుచుండగా మందునిమిత్తమై జనరల్ హాస్పిటలుకు వెళ్లుచు వస్తుండగా నైద్యవృత్తియందు కాంక్ష వెలిగి ఆపివైతలోనే ప్రవేశించినవాడ నైతినియు అధ్యక్షుడు తెలిపెను.

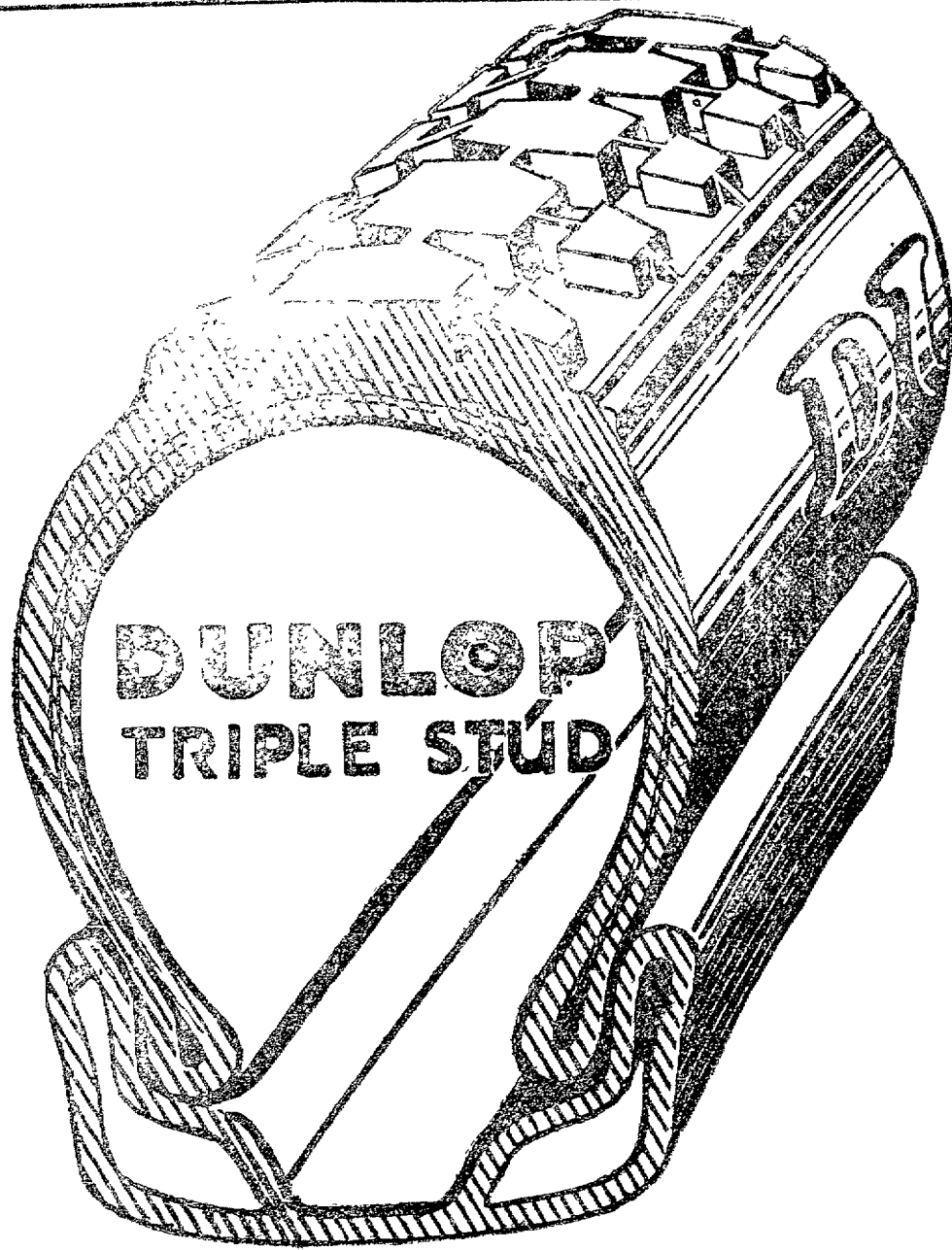
బోంబుల డాక్టరు రామకృష్ణారావుగారు ప్రత్యుత్తర మొసంగిరి. భావగర్భితమైన పదసంధానముతో నాయుడవ్యాసము విరాజిల్లెను. కాలేజీ అభివృద్ధికి వచ్చుచుండినవిషయములు చెప్పిరి. ఈ సంవత్సరపు బోంబు ఎక్కువ రుచికరముగా ముందుటకు యిచ్చిమైనకారణము మేజరు రమణారావుగారు తమ మధ్య నంతులయే అయి, పట్టుకుటలో గానుండ ఆవరణ రూపముగా కాలేజీ అభివృద్ధికి ఆయన కొరకుట మిగుల సంప్రదనీయమైన సంగతి యనియు, జూబిలీ మెమోరియల్ ఫండు రూ॥ 500 లు యిచ్చుటయేగాక కాలేజీలో నుండి ఉత్తముగా బి. ఏ. పరీక్షయందు ప్రీన్సిపాల విద్యార్థికి ఒకపతకమునకూడ యిచ్చుటకు అంగీకరించిరినియు, యావట్టగాను ఆదర్శపూర్వకమైన పట్టముగా జేయుటకు ముగిసిపలు చైర్యమును అందరకు ఎట్లు ఉత్సహించుచున్నారో అట్లే ఈ కాలేజీయను ఆదర్శపూర్వకమైన కాలేజీయగుటకు తానున్న అందరన్న కొరవలసి యున్నదనియు హెచ్చరికపూర్వములతో ఉపన్యసించిరి.

రాజమండ్రి ఆర్ట్సు కాలేజీ లెక్చరరు శ్రీ పి. భద్రయ్యగారు ఆంధ్ర కృషిద్యాలయమునకు బోంబును ఉపపాదించుట ఆం. వి. కాసమునందలి మూల ఉద్దేశముల తెలిపిరి.

శ్రీలక్ష్మీరాజు సుబ్బారావుగారు (ప్రీడరు వెనీటు సభ్యుడు) బలవరము ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయము సరియైన అభివృద్ధిని చూపించలేక పోవుటకు గారణము గవర్నమెంటువారు తగుసమయ నిర్ణయపావులు యనియు, ఇప్పుడు ఉన్నకాసము సుభ్రముగా నుడిచిపెట్టి ఒక్క రెండు రుణే ఉంచి దానిని అభివృద్ధి చేసినయెడల ప్రస్తుత స్థితిలో బాగుగా నుండునట్లు కనిపించుచున్నదనియు వెనీటు సభ్యులలో భేదములన్నిటిని వారు మరచి తమసానికాభిసానమును పాటింపక వారు పనిచేసినయెడల కొనసాముకొక్క ఉద్దేశముల నెరవేరగలననియు చెప్పిరి.

ప్రస్తుత విద్యార్థులకు బోంబును శ్రీ గూడా హరిశ్చంద్రుగారు (ప్రీడరు అమలాపురము) ఉపహరించిరి. హమాస్య జ్ఞానమును పాఠశాలలందు పొందుటకు గానుండ విద్యార్థుల యందులకు తగు ఆదర్శములు దేశము సభివృద్ధిచేయు ఆదర్శములు, ముఖ్యముగా నేపాదర్శము వారియెదుట పెట్టవలెననియు డాక్టరు సకాయాట్ నీక్ ప్రే నాయకుల కిచ్చిన సందేశమునే తానును యిక్కడ వచించెననియు ఆదియెను, తనకు సేవచేసికొనుట తనద్వారా దేశమునకు సేవచేయుట దేశము ద్వారా విశ్వమనవికాటికి సేవచేయుట అని ఉపన్యాసమును తెలిపెను.

బి. ఏ. విద్యార్థి ప్రత్యుత్తరముచ్చెను. మదనపల్లిలో సభ రాత్రికి గంటలకు ముగిసెను.

DUNLOP

ట్రీపుల్ స్టడీ
నైకిల్ టైరు

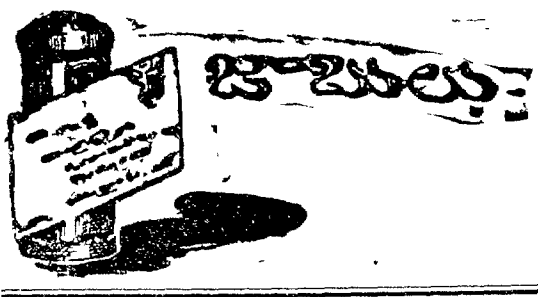
ప్రయాణముచేయుటకు శాస్త్రానుగుణ్యముగా కల్పింపబడిన టైరులవలన నెట్టి నిరపాయస్థితి కలుగునో అట్టి నిరపాయస్థితి నంతను కలిగించునట్లు యీ టైరు తయారుచేయబడెను. ప్రక్కకు మరలకుండ నిరోధించుటలో దీనికిగల శక్తి దీనికి గల పెక్కు సుగుణములలో నొక్కటియైయున్నది.

*fit Dunlop
and be satisfied*

డన్ లప్ రబ్బర్ కంపెనీ

(ఇండియా) లిమిటెడ్.

బొంబాయి, నాగపూరు, ఢిల్లీ, లక్నో, లాహోరు,
రావల్పిండి, కరాచి, కలకత్తా, గౌహతి, రంగూన్,
మాండలే, మదరాసు, బెంగళూరు, కల్కికోట, కొలంబో.

శ్రీ సమాజము, బందరు

తేదీనుక్రియేషను క్లబ్బులో, దీనవశయందున్న ప్రాత్ర శ్రీ సమాజమును వికస్యముచేయు విషయమును చర్చించి తీర్మానించుటకు 1928 సం॥ ఫిబ్రవరి నెల 29 వ తేది బుధవారము సాయంత్రము 5 గంటలకు తేదీయండిథిక్ బాలికా పాఠశాల భవనమున గుజిల్లా వైద్యాధికారి సతీనాథ్ శ్రీ మతి కొరి నరసాచార్యుగారి యాజమాన్యమున తేదీనుక్రియేషను క్లబ్బు ప్రాత్ర శ్రీ సమాజ సభ్యుల సంయుక్త సమావేశము జరిగినది.

తీర్మానము

కంపెనీ ఆస్తులైన రిజిస్టరుకాబడి దినదినాభివృద్ధిగాంచుచున్న తేదీనుక్రియేషను క్లబ్బులో ప్రాత్ర శ్రీ సమాజమును వికస్యము చేయుటకు ఈ సభనకు తీర్మానించుచున్నాడు.

ఉ. వాఛానియల సరస్వత్యుగాడు.

ఆ. చిల్లరిగ రాజమృగాడు.

సభ్యులందరిచే ఏకగ్రీవుగా తీర్మానము అంగీకరింపబడినది.

బందరు.

కొత్తి నరసాయమర్చి,

21-2-28.

ప్రెసిడెంటు.

నెల్లూరు ప్రాగ్రెసివ్ యూనియన్

కేసరి స్వర్ణవతక బహుకరణము

నాటకములకుల విద్యాపాఠశాల క్రిందిగూర్చి పదివ్యాసములు-నెల్లూరునుండి నాటలు. తిక్కనది:— తెనాలి, మదనపల్లె, బందరు, ఒంగోలు, వేంకటగిరి, రాజమహేంద్రవరములనుండి, యెక్కొక్కటియువచ్చింది. దీని మువ్వల పరీక్షించిరి. (1) బ్రహ్మశ్రీ దురా నుబ్రహ్మశ్రీకర్మగాడు, (2) శ్రీయతరు వ్రావిరామిరెడ్డిగారు, (3) శ్రీయత ఏనుగు రాఘవరెడ్డి బియ్యే బి.యెల్ గారు. మువ్వలకరెడ్డి, నెల్లూరు కలకాలలో రెండవ క్రాసులో జరుపుచున్న చిరంజీవి గురూకు- రాత్రంద్రరావుగారి వ్యాసము ఉత్తమమైనదిగా గణింపబడినది. ఈ వ్యాసమునకు మన్ననతీక 215 గురూములు లభించింది. దీనికి వెనుకటివ్యాసమునకు 203 గురూములు లభించినవి. అదియును అత్యంతగతిలో జరుపుచున్న చిరంజీవి ఎద్దనపూడి కొండరామకృష్ణగారిచే రచియింపబడినది. స్వర్ణవతకము ఈనెల తే 10 ది 3 వారము సాయంత్రము 5 గంటలకు వేంకటగిరికలకాలలో జరుగనున్న తిక్కనజయంత్యుత్సవసందర్భమున ఒకగంజును.

యజ్ఞమూర్తి పాపయ్య

పోలవరపు రామచంద్రరావు

కార్యదర్శులు.

(జంష. దూరు)

ఆంధ్రనాటక సాహిత్యసంఘసమితిలోత్సవమీసెల 28 తేదీన శ్రీయత జి. సింహగారి అధ్యక్షతన సంఘపుస్తకాలయమందు జరుపబడినది. కార్యదర్శి సంవత్సరనివేదికను జదువుచు సంఘ మన్నిచివుముల యీ సంవత్సరము అభివృద్ధికు జరుచినట్లున్నా, మొంబర్ల సంఖ్య యభివృద్ధిగాంచి చందాలు చాలవరకు బకాయితమండ వసూలుకునుబరచి సంఘభావ మభివృద్ధిగాంచినట్లునూ సూచించిరి. యీపురంబు యీ సంఘమునకు గాను ఒక భవననిర్మాణ ప్రయత్నము చేయుచున్నట్లున్నా ఆందుకు గాను నిరాశములు దాదాపుచెయ్యియాభ్యములు చెకూరి పని ప్రారంభించు ఏర్పాటులు త్వరలో జరుగజున్నవనియు కూడ తెలియవచ్చుచున్నది. అధ్యక్షుల జి. సింహగారు, మా ఉపాధ్యక్షుల శ్రీయత శ్రీ రామరావుపంతులుగారున్నా యీసంఘభివృద్ధియం రెంతయోప్రథమించి యీపురమందున్న సంఘము లన్నిటికన్న దీనిని విస్తరమునట్లు జేయుట యీ సంఘముచేసిన పుణ్యమనలసినదే. చందాలు భవననిర్మాణ విరాళములు సమూహచేసి చాల శ్రమపడిన శ్రీ పాపారావుగారు కడు ముద్దులు. మరియు కార్యదర్శి కొండలరావుగారు, లోకనాథ స్వామి నాయకుగారు యీ సంఘమునందు చూపు అభిమానమునకు, యీ సంఘమునా రెంతయో కృతజ్ఞులు. దాదాపు యీ సంఘమునకు 1000 రూప్యములవరకు మూలధనముగలదు. మునుముందు చాల ఉచ్చదిశయందుకు రాగలసూచన లెన్నియోగలవు. భగవంతు డిండలకు తోడ్పడుగాత!

"ఒక అభిమాని"

ది ఆంధ్ర ఇక్సన్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్, బందరు

ముఖ్యవిషయములు

- (1) కంపెనీకి మొదటి సంవత్సరములో 5000, రెండవ సంవత్సరములో 28000 నికరాదాయము. (Surplus)
- (2) ఇంతవరకు మరణమువల్ల గాని, మరెట్టి మైగిట్టిగాని కేసులు లేకపోవుట.
- (3) ఖర్చులు ప్రీమియము ఆదాయములో మొదటి సంవత్సరము 100 కి 82% రెండవ సంవత్సరము 50% భిమాకంపెనీలు మొదటిసంవత్సరములో నికరాదాయమును (Surplus) కనుపరచుట అరుదు. ఆంధ్ర ఇక్సన్యూరెన్సు కంపెనీనాడు అట్టివి మొదటి సంవత్సరములోనే చూపగలుగుట ప్రత్యేకవిషయము. (ప్రేక్షకులకై)

ప్ర. 4130.

యర్రమిల్లి మంగయ్య, కార్యదర్శి.

కళింగపట్నము

12-2-28 తేదీన సాయంత్రము 8 గంటలకు బోర్డు స్కూలు భవనములందు మల్ల రాశ్రీ కృష్ణగంతుల రామేశం పంతులుగారి అధ్యక్షత నొక బహిరంగసభ జరిగినది. గ్రామముగోయున్న ప్రముఖులు చాలామంది తత్సభకే తెంచి యాడి గుర రెండు తీర్మానములను గావించియున్నారు.

1 శ్రీ శ్రీ శ్రీ కొండరామస్వామి బాలశిశుశిక్షణ స్థాపనా వారి ఆయుములకు చాలకాలము నుండి తమవిధులను క్రమముగను వాగ్రత్తగను అత్యంత శ్రద్ధావంతములను నిర్వహించి ప్రజల విశ్వాసమును బడసిన కీర్తిశేఖరుల యర్రమిల్లి నుబ్రా రావు పంతులుగారి ఆకస్మికమరణమునకు యీసభనకు సంతాపము వెల్లిబుచ్చుచు వారికుటుంబమునకు తమసానభూతిని జూపుచున్నాడు.

2 జేవాలకు కర్తవ్యము గురించి భర్తకర్తగారి కుటుంబ యజమానులగు మల్ల రాశ్రీ యర్రమిల్లి కామారావు పంతులుగారితో ప్రసంగించుటగాను శ్రీయత శోకా శోదండ రామయ్యనాయకుగారి సేవభవనమునందున్నాడు.

గరిమెల్ల కుమారస్వామి.

"కమ్మమహాజనసంఘము"

"వివాహకట్నములు"

గుంటూరుజిల్లాస్థలింగరామపాలెం వాస్తవ్యులు, మహారాజశ్రీ, అనుమోలు తిరుపతిరాయుడు గారికుమార్తె, వెంకట భానుమతీ దేవి, కృష్ణాజిల్లాస్థలింగరామపాలెం వల్లూరి పల్లివెంకటరత్నంగారి కుమార్తె వెంకట రామచంద్రరావుగారికి 25-2-28 తేదీన యిచ్చి వివాహముచేయుసందర్భమున విధువుతీరున రు 104-0-0 లక్షలు, విరు: తు: పున రు 116-0-0 లున్న గుంటూరు జిల్లాస్థలింగరామపాలెం వాస్తవ్యులు మున నూరు వెంకటప్పయ్య చౌదరిగారి కుమార్తె, కాన్యమయ్య, కృష్ణాజిల్లాస్థలింగరామపాలెం వాస్తవ్యులు, కీర్తిశేఖరుల కటియాలరం దయ్యగారి కుమారుడు వెంకటరామకృష్ణరావు గారికి 28-2-28 తేదీన యిచ్చి, వేంకటరామపాలెం వివాహముచేయు సందర్భమున విధువుతీరున రు 116-0-0 లున్న, విరు: తు: పున రు 116-0-0 లున్న, కమ్మమహాజన సంఘమునకు, భర్తమిడి, నూర్తంపంతులకు సంఘముకేయ్యు ఆశీర్వాదమును బడసిరి. ఈకట్నముల ధనము కమ్మమహాజనసంఘ భీమవిద్యాధికుల యవ్వలమును. గాన, కమ్మమహాజనములారా, సంఘమున జరుగు వివాహములకు, ఎవరికి తోచినవిధమునవారు నూరుపదిలకరపున భర్తమొనరును, ఆయాసమును, కమ్మమహాజన సంఘ ప్రెసిడెంటుగారగు, మహారాజశ్రీ, కొమ్మారెడ్డి పట్టాభి రామయ్యగారు, కేకనీమహల్, బందరుకు పంపింపువలెను. లేదా, నాఆదేశముకు పంపుటగానీ, దయతో నాకు తెలుసువ్రాసి తమతమతావులకు వచ్చి, ధనము సంపాదించును.

కమ్మమహాజనసంఘ కార్యదర్శి.

యలమంచిలి సూర్యనారాయణశర్మ.

బెజవాడతాలూకా కంకిపాడుపాడు, కంకిరెడ్డి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర సహకారసమ్మేళనము

బెజవాడలో జరుగెను

5-2-28 తేదీ సాయంత్రము బెజవాడలో రామమోహన పుస్తక భాండారమున ఆంధ్రసహకారసమ్మేళన కార్యనిర్వాహకసభజరిగినది. అధ్యక్షులగు శ్రీయత పాలకోడేటి గురుమూర్తిగారు సభకురానందున ఉపాధ్యక్షులగు నరసింహదేవర తత్సహకారముగారు అధ్యక్షత వహించిరి. మదరాసు రాష్ట్రీయ సహకారసభతో పాటుగోనుట విషయమై చాల చర్చ జరిగినది. మదరాసు రాష్ట్రీయ యూనియనుతో ప్రత్యేకరాష్ట్రీయ పన్నునకు పాల్గొనుట అభ్యంతరము లేదనియు యీ సంవత్సరమున రాజమహేంద్రవరములో యిదివరలో మదరాసు రాష్ట్రీయ సహకారసభ జరుపుటకు యేర్పాట్లు కాబడుచున్నందున యీ సంవత్సరము యీసభజరుపుటకు యేర్పాట్లు

వముగా ఆమోదించిరి. ఇకముందు ఆంధ్రరాష్ట్రీయలో మదరాసు రాష్ట్రీయ సహకారసభ జరుగకుండవలసినదిగా సమ్మేళనమునాడు ఏకాభిప్రాయమైరి. ప్రథమ అఖిలభారతసహకారసభ రాజోపు డిశంబరు నెలఖరలోపుగ బెజవాడలో జరుపుటకు ఆంధ్రరాష్ట్రీయ సహకారయూనియనునాడు తీర్మానించిరి. సమ్మేళనపత్రక నిర్వహించుటకు శ్రీయత మాసికొండి సత్యనారాయణగారిని సమ్మేళన సూపర్ వెంటుగా 70 రూ. వేతనము మీద నియోగించిరి. సమ్మేళనపత్రకకు చందాలు వసూలు పరచుటకు భాగములు సమకూర్చుటకు యర్రమెల్ల ప్రచారకలను 25 రూ. వేతనముమీద నియోగించుటకు తీర్మానించిరి. మార్చి 20 వ తేదీన సమ్మేళన మహాజనసభ గుంటూరులో జరుపుటకు నిశ్చయింపబడినది. రెండవసభలకు డిప్యూటీ రిజిస్ట్రార్ నూరుగూ శ్రీ రంగవాధాచార్యులుగా రిసభకు హాజరైరి.

(ఒక విశేషకుడు.)

బోర్డు ప్రాథమిక నూతనవిద్యాలయ ప్రవేశ

మహాత్మ్యవము

1. గుడివాడ స్థానిక స్వపరిపాలనా కాలిఫర్నియోక్యు శ్రీగవర్నమెంటు వారియొక్కయు ఈగ్రామవాస్తవ్యులయొక్కయు ధనసహాయమున రు 4550 లకు ఈగ్రామములో బోర్డు ప్రాథమిక విద్యాలయము కట్టించుటకు నిజ్జి మేటు కాబడినది. ఈగ్రామమును వికమత్వముతో స్వయముగా కంట్రాక్టు తీసుకొని చక్కని కట్టుదిట్టములతో అందమైన వికాలకాశ్యత భవనము నిర్మించి తమ ఏకీభావమును వెల్లిబుచ్చిరి.

2. ఈపాఠశాల ప్రవేశ మహాత్మ్యము మురాశ్రీ గుడివాడ రేంజిస్ట్రార్ డిప్యూటీ ఇన్ స్పెక్టరుగారి అధ్యక్షిక్రీబడ ఉలేగింపుతోను వైసు, రాజప్రార్థనతో ప్రాసంగింపబడెను. ఈ అధ్యక్షులు నిగర్వ చూడవలయు. ప్రవన్నవదనులు. విద్యాలయముమై వీరిచ్చినచక్కని ఉపన్యాసము శ్రవణానందకరమై ఆదర్శప్రాయమై విద్యాభ్యాసకారి నియమమును వ్యక్తపరిచెను.

3. పిమ్మిల శ్రీబుద్ధరాజు గ్రంథకర్తలను సద్గుణులు కను నిమగ్నమౌవృతయులున నగు మురాశ్రీ దుగ్గిరాల బలరామ కృష్ణకవిగారు సృష్టియంతయు ఈశ్వరసంజాన మనియు ప్రతివ్యక్తి భూతజయ గతిగి యుండవలెననియు సర్వమతోన్దేశుల నారాయ ఏకగమ్యస్థానమునే అభిలషించుచున్నవనియు వాదనైస్తవ హిందూమహమ్మదీయ తదితర మతములన్నియు ప్రాచీన ఆర్య సంప్రదాయములే యనియు మొదలగు సద్విషయములు మృదు మధుర శైలిలో 2 గంటల కాలము ప్రమాణ గ్రంథరాజముల సమన్వయపరచి గంభీరపవ్యాసమిచ్చి సభికుల నానందపరిచిరి.

4. అబుపిమ్మిల తాతినీని వెంకయ్య, తిమ్మేని లక్ష్మీనారాయణ, దుగ్గిరాల నాగభూషణులుగార్ల చేతను బద్ద-విద్యాధి-విద్యాలయము-గురుశిష్య సంప్రదాయము-పుత్రవర్తనము-విశ్వాత్మలయొడ తల్లిదండ్రులు మాపగల శ్రద్ధ అగోగ్యమయములు మొదలగు ఉపన్యాసములతోను ఈ పాఠశాల ప్రధాన పాఠ్యాయలగు పారసీ శ్రీనివాసరావుగారిచే చేయబడిన విద్యాలయాశీర్వాద కంఠరత్న పద్యావితోను అధ్యక్షుని ఆంతోషన్యాసముతో సభాకార్యక్రమము జయప్రయుగా ముగింపబడినది. బాలికలు బడకోపు మొదలగు అటాటలతో సభికుల నానందపరిచిరి. పిమ్మిల భూహారములు పంపి పెట్టబడినవి.

పారసీ శ్రీనివాసరావు,

దుగ్గిరాల నాగభూషణం,

ఉపాధ్యాయులు.

బోర్డు హిందూప్రాథమిక విద్యాలయము,

5-2-28

కుచ్చికాయలపూడి, గుడివాడతాలూకా.

ఏలూరు గవర్న మెంటు ట్రయినింగు పాఠశాల

ఏలూరు గవర్న మెంటు ట్రయినింగు పాఠశాల ద్వితీయ వార్షిక పరీక్ష ఫలితమును ప్రకటించు తల్లాప్రగడ వెంకటేశ్వర రావు గారి సంగీత ఉపన్యాసము.

8-8-1928 సం॥

అగ్రాసనాధిపా, సభాస్థలము విద్యాధిపతిగారి, సోదరీమణులారా, విద్యార్థి సోదరభృంశులారా,

మనస్సు పదిహేనుదినముల క్రితము పాఠశాల గ్రామమున ఏ మహనీయుని, వాక్కుధారసలచే, ప్రాథమిక పాఠశాల బృందములతో కలసియున్నారో, నట్టిధీశాలియగు, మనస్సే విద్యాధిపతిగారి దర్శనము తిరిగి నేడీ బోధనాభ్యసన పాఠశాల వార్షిక పరీక్ష ఫలితమును కలుగుటయు, నీ మహనీయుని వాక్కుతమము గ్రోలనవకాశము చిక్కినందులకు, భగవానునికి వందనము లర్పించుచు, విద్యాధిపతిగారి నీ సభాస్థలములకు, గతసంవత్సర విద్యార్థి నగుటచే, వాక్కుతమము తెలుపుకొనుటకు అవకాశము లభింపజేసినందులకు, నా గురువరేణ్యులకు కృతజ్ఞతాభివందనములు పంపించుకొనుచున్నాము.

ఉపాధ్యాయ విద్యార్థి సోదరభృందమా!

ఒక జేతముగాని, ఒక జాతిగాని, లేక ఎట్టి సంఘమైనను, జీవన్ముత్యమును రావలెనన, నా సంస్థ కట్టుదిట్టముని రాష్ట్రము కలిగియుండవలెను. అట్టి అంగనిర్మాణము (Constitution) సరియగు సీతియందులేనియెడల, నా సంస్థ పరితమగుట తప్పదు. జేతచారిత్రము చాటుచునేయున్న విప్రసంజము, ప్రతిజాతియు, ప్రతి సంఘమున, తమ జీవన్ముత్యము చాటుటకై, కృషి సలుపుచున్నది. పురోభివృద్ధినిబడయుటకు, తమ శక్తులను ధారవోయుచున్నది. జేతభావి భాగ్యోదయమున కంతకు, ప్రాథమిక విద్యయు, మూలస్థానమనియు, నట్టి ప్రాథమిక పాఠశాలయలచేతులయందు శిక్షణపొందినవారితే, జేతభావిదేశకు, మూలకారకులనియు, ప్రజలందఱు ఎరింగిన విషయమే, అయినను, నట్టి ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికిని, యట్టి విద్యనుగలయుజ్జ్వలమున, తన ప్రాంత్యము కలుగకుండుట కోచ నియము. కొంతకాలమునుండి, ప్రాథమిక విద్యావ్యాప్తికి, శ్రమింపబడుచున్నాము, ప్రజలందఱును, నూతనవికాసము కలుగుచున్నందులకు సంతోషముగనున్నాము.

ఏదియెటులున్నను, మన సంఘములు బలపడినగాని మన అభివృద్ధిని సిద్ధింపవని నమ్ముచు.

చాలమంది మన సోదరులు కూపసమంధాకమువలె దూరగ్రామములనుండి ప్రాపంచిక చారిత్రము అందు కలుగుచుండు మార్పులను అందు మన స్థానమేరితిగ నున్నదో గోచరముగాక సంఘసావనలయందును సభ్యులుగ జేరుటయందును అత్యధికసాధనములు జూబులవ్రాసినను సభలకైనను రాకపోవుటయు జూబులయియున్నది. దీనికంతకు కారణము ప్రతికావనము లేకపోవుట యని తెలుచుచున్నాము. నూతనముగ గత సంవత్సరమునుండి యీ బోధనాభ్యసన పాఠశాలయందు కొన్ని జేతభావాపత్రికలు తెచ్చించుచు ప్రతికావనమునకు అవకాశము కలుగజేయుచున్నందులకు ప్రధానోపాధ్యాయులు వారెంతయు నందనీయులని చెప్పక తప్పదు. మనముందు గ్రామములకు వెదలినను అధ్యయన విద్యావిషయములు తెలుపు నొక మాస ప్రతిక వైసను తప్పక చదువుచుండవలెనని సోదరులగు మిమ్మును ప్రార్థించుచున్నాము.

సోదరులారా!

ఒక్క విషయముమాత్రమే వివరించి ముగించెదను. కొలదిగోజలతో గ్రామ జీవితము గడుపుటకై ఉపాధ్యాయ సోదరభృందము పాఠశాలనుండి వెదలనున్నారు. గ్రామజీవితము కడు సౌఖ్యవంతమని బాహ్యవృత్తికి గోచరమైనను పెక్కు కష్టములతో యిమిడియుండునని తలంపుచు. ఏనాడు మనము ప్రాచీనగురువుల దృక్పథము ననుసరించుటకు యత్నించెదమో నాడే నువ జీవితము సౌఖ్యవంతము కాగలదని నా యాశయము. తల్లిగోజలక్రితము మిషన్ బోధనాభ్యసనసభ కధ్యక్షుతనహించిన శ్రీ ఛాగెనుగారు తమ యువశ్యావమున జీవనోత్సాహవంతయందు నిష్పన్నులై ఒక మైలుదూరము రమ్మని కోరినయెడల చెందినమైలుకు పోయితిమి. అప్పుడు నిన్నుతదెన్నడు రమ్మని కోరడు" అని ఎటుల చెప్పెనో అటులనే మిమ్ములు గ్రామముల కిట్టి యుచున్నాము, నిరంతరము సదాగ్రహణ, సంఘములు కష్టములకు అంగనిర్మాణము కలిగి, కృషిసలుపవలెననియు, నట్టిలో, భగవానుడు అభిష్ట మానకసోదరభృందము, నిరాదంబరజీవితము, నివర్తనములతో, యుగములకు సాధనసానియు సానియిరి. కాని మాక్రింది వివరించిన మూలముల ప్రకారము జనరించిన, ఉపాధ్యాయుని గ్రామజీవితము కడుసౌఖ్యవంతముగ నుండగలదని అనుభవమున చెప్పగలుగుచున్నాము.

(1) వృత్తియొక్క అధికారము మనస్సునందు మననము చేసికొనుచు నైతిక ప్రవర్తన గడంగవలెను.

(2) గ్రామములలో నెట్టివ్యవహారసంబంధము నెట్లు కొనరాదు.

(3) ఉపాధ్యాయవృత్తి యహవరసాధనమే అయినను, అట్టివృత్తి నిష్కల్మషముగనుండి విలువగు కాలములయొక్క ధర్మవ్యవహారములను! అని తలంచుచుండవలెను.

(4) ప్రాచీనపదనావిధానములను మాని, విద్యార్థుల నా కర్షించుటకై నూతన పథముల త్రొక్కవలెను.

(5) ఒక్కపాఠశాల ప్రకారము బోధించుటతోడనే తనివి నొంగక సమయము దొరకినపుడెల్ల నైతికబోధన బాలకుల గలపుడు, వారి ప్రవర్తనకుగరించి ఆలోచించు చుండవలెను.

(6) గ్రామపునర్నిర్మాణ విషయములయందు ఉపాధ్యాయుడు కొంతవఱకు తోడ్పడవలెను.

ఈ విధముగ సంచరించుచుండిన మున్నందు మన జీవితము కడుసౌఖ్యవంతముగ నుండునని నమ్ముచున్నాము. ఈ విలువగు కాలమునందు, నాట్టి యవకాశము కలుగజేసినందులకు అధ్యక్షులకును, గురువరేణ్యులకును వందనము లర్పించుచున్నాము. ఈ మన బోధనాభ్యసన పాఠశాల ఉపాధ్యాయ విద్యార్థి సంఘము, కుక్కపక్ష చంద్రునిభాతి అభివృద్ధి నొందించవలసినదిగా నాపర్యవేక్షకుని ప్రార్థించుచు యింతటితో విరమించుచున్నాము.

తల్లాప్రగడ, వెంకటేశ్వరరావు,

కళావంతుల సంస్కరణసభ, గుడివాడ

ఈసభ గుడివాడ సేవాసంఘసభనందు మ-రా-శ్రీ పువ్వుల సత్యనారాయణ బి. యే. గారి అధ్యక్షతక్రింద జరపబడినది. ఈ సభకు దాదాపు పురమందలి సాంఘికములందఱు విచ్చేసి యీ తీర్మానము లన్నియు ఆమోదించిరి.

1. మద్రాసు శాసననిర్మాణసభయందు దేవదాసీల నాకరి ఈనామలను సేరియగామర్చించుటకు శ్రమితి దావరు ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారు చేయుచున్న కృషికి యీ సభవారు వందనము లర్పించుచున్నారు.

2. మైనరు బాలికల సంరక్షణార్థము శ్రీయంత వేమవరపు రామదాసుపంతులుగారు ఆఖిలభారత శాసన నిర్మాణసభలో ఒక చట్టమును ప్రవేశ పెట్టుచున్నందుకు ఈ సభవారు ఆనందించుచు వారి కృషికి వందనము లర్పించుచున్నారు.

3. ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంస్కరణమునకు విరుద్ధముగా మద్రాసునందలి సాంఘికములతో కొందరుచేయుచున్న ప్రతికూల ఆందోళనమును యీ సభవారు గర్హించుచున్నారు. దేవాలయ నాకరిలకుగాని ఇతర పాటలకుగాని నెట్లుచున్న స్త్రీలందఱు వ్యభిచారలే అనియు, యీకులములతోని సంసార స్త్రీలు ఇట్టికార్యముల నెన్నడుపాల్గొననియు భారతీయులమన, శాసనసభ్యులకును యీసభవారు నివేదించుచున్నారు.

4. ప్రస్తుత దేవదాసీ సంఘమునల్ల ఆసంఘమునకేగాక జనసామాన్యముయొక్క నితికిని, దేవాలయములయొక్క పవిత్రతకును, స్త్రీలకే నయొక్క పాతికత్యమునకును కళంకము కలుగకుండుటకై యీ సంఘమును సంస్కరించుటకు సర్వవిధముల తోడ్పడుటకు ఆఖిలభారతీయులను యీ సభవారు ప్రార్థించుచున్నారు.

5. ఏలూరులో జరిగిన ఆంధ్ర ఆంధ్రదేశ కళావంతుల సంఘ సంస్కరణసభ తీర్మానములను యీ సభవారు ఆమోదించుచు ఆచరణయందుంచుటకు తీర్మానించుచున్నారు.

6. సంఘసంస్కరణసభ్యులుగా చేరినవారందఱు ఒకటిగా నుండుటకును, సభ్యులుకానివారిలో సాంఘికముగ నెట్టి సంబంధము కలిగియుండకుండుటకును యీసభవారు తీర్మానించుచున్నారు.

ఈ ఆరవతీర్మానము ఖండితముగ ఆచరించుటకు తిరిగి సభ మరీయొకసారి, రావత్ల వారినాటకాలతో బంధమువాస్తవ్యమును, సంస్కరణమునకు ఆదిపురుషులను నగు మ-రా-శ్రీ ఆశ్వధాటి, రామయ్యగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై దీర్ఘముగచర్చించి అందఱు ఆచరించవలసినదిగా తీర్మానించడమైనది.

పురవాసి.

దీర్ఘరోగవైద్యశాల

సోపాతం. శ్రీమంతుల గొప్పవంటిగొప్ప వైద్యులను, మిషన్ సేవకులు (ఆంధ్రప్రదేశ్ కళావంతుల) సాంఘికముల ఉన్నవాగులను గురువునారు 1-4-0. వాక్కుభర్తలను.

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1928 సం॥ మార్చి 8-వ తేది గురువారము

1. ధాన్యములు

బియ్యముపస్తాలు		
కుసుమ తెనాలిని ,, క 42 కంబు	18 80	14 80
నెల్లూరిని ,, డిల్	14 00	16 00
ఫేర్ల ,, డిల్	14 00	16 00
రాగులు క. 164 పస్తా 1-1	11 80	23 00
నవ్వులు ,,	20 00	22 00

2. ధాన్యమువస్తులు

కంబులు పస్తా 1-1 క 205	12 00	15 00
నెనగలు ,, డిల్	12 80	18 80
నెనలు ,, డిల్	15 00	16 00
మినుములు ,, డిల్	15 00	18 00
ఉలలు ,, క 195	12 00	12 4

3. నూనెవస్తువులు

నవ్వులనూనె కా 1-1	150 00	155 00
నెయ్యము 1-1	14 00	21 00
మిషన్ శేరునగవస్తా కా 1-1	50 00	52 00
చేతితో కొట్టిన ,,	48 00	46 00
శేరునగనూనెనాడు కా 1-1 క 114-0 మిషన్ నూనె 110		
అమడము కా 1-1	108 00	106 00

4. చిల్లరవస్తువులు

చాచకము కా 1-1	81 00	82 00
కూరకము కా ,,	44 00	47 00
మిరకకాయలు(గుంటూరు) కా 1-1	98 00	105 00
దనియాల ,, కా 1-1	98 00	105 00
గుంటూరుపాచికట్టు సీరియము నూనె 1-1	40,48	
కాళసా నీపాచికట్టు ,,	50,55	
కెల్లము కా 1-1	28 00	50 00
అన్నాచక్కర పస్తా 1-1	28 40	28 80
రింకకాయ కా 1-1	28 00	80 00

5. ఇనుము

కట్టారకం కా 1-1	29 00	88 00
ఇదరం ,,	24 00	81 00
కవులం ,,	24 00	81 00

6. నూలు

నం 20 కెన్సి సిహం యా2	7 60	
నం 6 ,, కట్టారి	4 12 6	
నం 24 ,, లా1	6 20	
నం 20 1/2 కెన్సి	6 12 0	
నం 40 బామ్మరు 10 కా	10 20	
నం 44 సాంబో	5 20	
నం 4 కెన్సి మసీద	4 00	

7. దూది

బోంబానెట్టు కాతక 1-1	865 00	
----------------------	--------	--

8. లోహములు

నం 100 కులం 1-1	50 80	61 00
బంగారు కులం 1-1	21 00	21 20
నవరము 1-1	18 80	
ఇత్తడి కా 1-1	286 00	288 00
రాగి కా 1-1	278 00	275 00

రింగులు

అతిమేలు స్వెట్టుకులాడు అతివరంబు సిహం

సీసా 1-1 గ్రీలు 20 కి క 60 0

,, నీలిరవ 1 రతి	1 12 0	
,, 14 రతులు	1 11 6	
,, 28 రతులు	1 11 0	
,, 56 రతులు	1 10 6	
,, 1 అండర	1 10 0	

కట్టారు పాన్సుపాన్సుతో అనకా (చిల్లర-రెన్ను)	8 8 0	
కాంగో 8 8	1 0 6	
నవరము 8 8	1 2 0	

ఈ ప్రకటనయొక్క కాపీ తూర్పు గోదావరి జిల్లా జాయంటు స్టాకు కంపెనీల అసిస్టాంట్ రిజిస్ట్రారు వారియొద్ద
1913 సం॥పు VII వ ఆక్టు 92 (2) వ సెక్షను ప్రకారము దాఖలు చేయబడినది.

ది ఈ స్టాక్ ఇండియా మాచీ కంపెనీ, లిమిటెడ్.

[1913 వ సం॥పు (VII వ) ఇండియాను కంపెనీల ఆక్టు ప్రకారము కూర్చబడినది.]

పూర్తిగా సమకూర్చుటకు అధికారము గల మూలధనము రు 8,00,000 లు.

వాటాకు రు 10 ల చొప్పున 80,000 సాధారణపు వాటాలుగా భాగింపబడినది.

ప్రస్తుతము వాటాదార్లవలన రాబట్టుకొను మూలధనము రు 6,00,000 లు.

సదరు (రు 6,00,000) మూలధనమునకు వాటాదార్లు చేర్చుకొనబడుదురు. వాటాదార్లు దిగువవిధమున తమ వాటాలసొమ్ము చెల్లించవలెను.

వాటా 1 టీకి రు 5 లు మొదటి దరఖాస్తుతో, రు 3 లు వాటాదార్లుగా చేర్చుకొనబడిన తరువాత, రు 2 లు మరీచెండు నెలలకు.

డైరెక్టర్లు.

1. మ-రా-రా-శ్రీ, రాజా పి. విశ్వసుందరరావు బహద్దరువారు, వేగయమ్మపేట యెన్టీటు జమీందారు, వేగయమ్మపేట, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.
2. ,, దేశోద్ధారక కే. నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు, ఆంధ్రప్రదేశ్ కాధిపతి, ప్రొవైంటురు, చెన్నపట్టణము.
3. ,, బాకురుపండా వెంకటరమణమూర్తిగారు, ప్రొవైంటురు, చెన్నపట్టణమునది మెసర్సు లూయీడ్రాయిపసు కంపెనీ ద్వితీయ విశాఖపట్టణము.
4. ,, నేతి వెంకటసోమయాజులు గారు, అగ్రహారముదారు, వెనుకటి గవర్న మెంటు స్టేషను, పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు, తాలూకాబోర్డు వెనుకటి ప్రెసిడెంటు, రాజమహేంద్రవరము.
5. ,, డబ్ల్యూ. ఏ. రావు ఎన్వైర్డు (ఉద్యోగకర్త), కలకత్తాయందలి మెసర్సు మీట్సు బూస్ & సోసావారి లిమిటెడ్ కంపెనీలో వెనుకటి అసిస్టాంట్, "పార్కు హౌసు", రాజమహేంద్రవరము.

మేనేజింగు ఏజెంటు

డబ్ల్యూ. ఏ. రావు, పార్కు హౌసు, రాజమహేంద్రవరము.

అడిటరు

వి. ఎస్. ఎస్. ఆర్. శర్మ, జి. డి. ఏ., రాజమహేంద్రవరము.

బ్యాంకరులు.

ఇంపీరియలు బ్యాంకు ఆఫ్ ఇండియా, రాజమహేంద్రవరము.

వక్రీళ్లు.

మెసర్సు పార్కు బ్యాంక్ అండు కంపెనీ, కి, ఎస్సినేడు రోడ్డు, చెన్నపట్టణము.

అగ్రిఫుడకల పరిశ్రమలో నిపుణత గల సలహాదారు

ఏ. పి. ఘోసు ఎన్వైర్డు, ఎమ్. ఎస్. సి. ఐ. (లండను) కలకత్తా.

రిజిస్టరుడు ఆఫీసు

"పార్కు హౌసు" గ్రాండు ట్రంకు రోడ్డు, రాజమహేంద్రవరము.

టెలిగ్రాఫులకొరకు చిరునామా:—"లూసిఫరు", రాజమహేంద్రవరము.

వలయువారికి ఈ కంపెనీ తాలుకు ప్రాస్పెక్టుసును

(Prospectus) దరఖాస్తు ఫారమును

(Application Form) మా రిజిస్టరుడు

ఆఫీసునుండి పంపబడును